ATEITIS

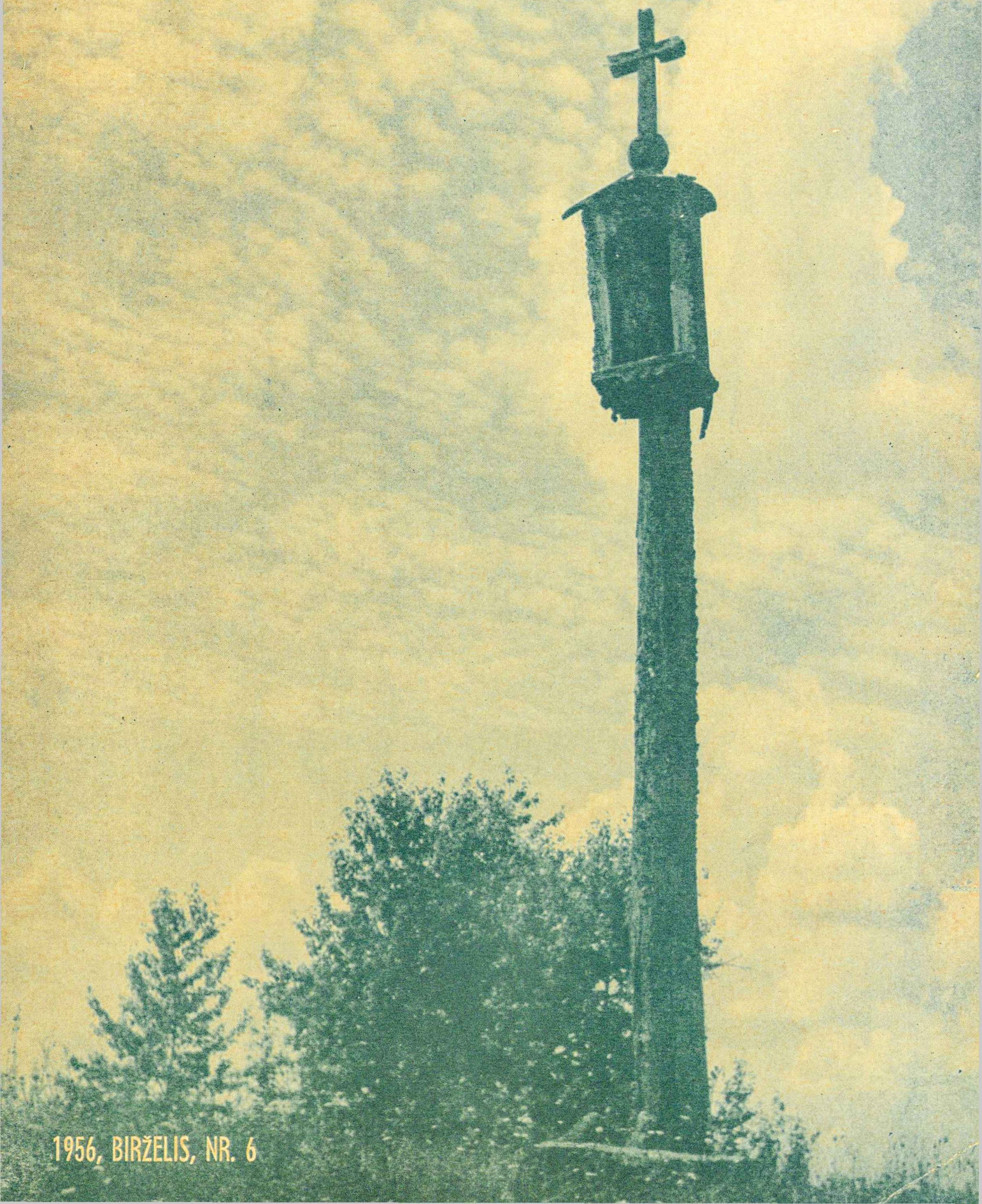

1956, BIRŽELIS, NR. 6

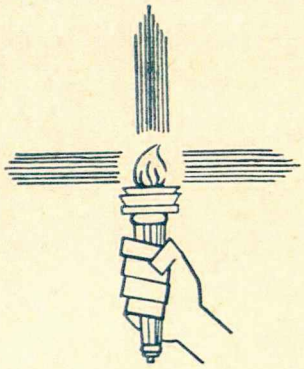

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1956 METAI Nr. 6

BIRŽELIS - JUNE

☆

VYR. REDAKTORIUS — Kun. J. Petrėnas

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Juozas Baužys, Enata Škrupskelytė, Antanas Sužiedėlis.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE, BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams $5.00 pagal U. S. dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00. Atskiro numerio kaina 50c.

☆

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association

"A t e i t i s"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7281

Subscription $5.00 per year. Single copy 50c.

Entered as second-class matter at the post office at Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act of March 3, 1897.

TURINYS

Baisusis ir ryžtingasis birželis 121
Kęstutis A. Keblys — Literatūra — kelias į pažinimą 122
Nerima Narutė — Vėjas, Laikas (eil.) 124
Jis nepamiršo lietuviškojo jaunimo (Arkivysk. Jurgis Matulevičius-Matulaitis) 125
Genutė Buračaitė — Eilėraščiai 126
Jonė P. — Atostogos prie Dubysos 127
Alfa Sušinskas — Pareigūnai ir eiliniai nariai 129
Dalia Prikockytė — Šv. Jono vabalėlis (eil.) 129
Michel Quoist — Viešpatie, aš neturiu laiko 130
Į stovyklą 132
Vytautas Rastonis — Nuo būgno iki simfoninio orkestro 134
Elona Marijošiūtė — Baigiantis, Atviras laiškas 136
P. Natas — Kad daina gražiau skambėtų 137
Angelė Katelytė — Joninių naktis šiaurės Lietuvoje 138
Romualdas Kisielius — Meilės burtas (eil.) 139
S. M. V. — Diplomas kišenėj — klaustukai širdy 140
Anelė Gudžiūnaitė — Svetys (eil.) 141
Ir vėl nauji diplomai 142
Paulius Jatulis — Didvyriai, šalys ir nuotykiai 144
Šachmatai 145

SPORTAS

Jonas Šoliūnas — Lietuviai sportininkai Australijoje 146

DARBAI IR ŽMONĖS

Kat. moterų organizacijų kongresas Romoje 147
A. N. — Dr. V. Majauskas 147

ATSKLEISTA KNYGA

J. P. — Marija Danguje ir žemėje (Vysk. V. Brizgio) 148
J. Gulbinas — Laisvės problema (Stasio Ylos) 148
J. Baužys — Keturi valdovai ateina pas mažuosius (Stasio Džiugo "Keturi valdovai") 149

PLAČIAME PASAULYJE 150

KREIVOS ŠYPSENOS ..... III virš.

Viršelio 1 psl. — Apsamanojęs kryžius, nuotr. V. Augustino.

Viršelio vinjetė dail. T. Valiaus

— Mūsų laikų auklėtojai labai susirūpinę žmogumi. Yra žmonių, bet nėra žmogaus! Negalime perdaug nusiskųsti, jog neturime visokios rūšies mokytų žmonių: turime inžinierių, advokatų, politikų, gamtininkų ir t. t., tik stinga aukštos doros, tobulų, šventų žmonių.

— Idėjos pasaulį valdo, idėjos organizacijas tvarko, idėjos žmogų brandina. Tačiau idealas tik tuomet yra didelė jėga, kuomet mes jį myilme, mokame dėl jo atsidėti, pasiaukoti.

— Jaunime, nenurimk, rankų nenuleisk, dirbk, krutėk! Eik į kaimą ir bažnytkaimį, miestą ir miestelį, šauk į savo Sąjungą visus jaunuolius, dalykis su jais tais pačiais Dievo, Bažnyčios ir Tėvynės meilės idealais. Tik šį darbą nuveikęs galėsi atsikvėpti!

ARKIVYSK. JURGIS MATULEVIČIUS

BIRŽELIO mėnuo įrėžė lietuvių sieloje du atmintinus įvykius. Vienas iš jų kartus ir skausmingas, palikęs b a i s i o j o birželio vardą, kada prieš 15 metų "Rusijos diktatoriai, pagrobę Lietuvą, pradėjo masėmis vežti jos žmones — vyrus, moteris ir vaikus — į Sovietų Sąjungos gilumą. Per kelias dienas birželio mėnesį gyvuliniais traukinių vagonais buvo išvežta į Sibirą, Turkestaną ir kitas tolimąsias Sovietų Sąjungos sritis apie 40,000 žmonių" (Iš Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto atsišaukimo 1956 m.).

Laisvojo pasaulio lietuviai, kasmet protesto mitingais minėdami žiauriuosius išvežimus, kelia protesto balsą prieš neteisėtą mūsų tėvynės pagrobimą ir prieš genocidinę bolševikų politiką, sistemingai vykdomą tolimesnį lietuvių tautos naikinimą.

Antrasis įvykis, taipgi prieš 15 metų atneštas Lietuvai birželio mėnesį, alsuoja laisvę mylinčios lietuvių tautos sukilimu prieš pavergėjus. 1941 m. birželio 23 d. rytą per Kauno radijofoną lietuvių tautai buvo paskelbta seniai lauktoji naujiena:

"Raudonieji budeliai, žiauriai kankinę mūsų kraštą... šiuo metu siaubo apimti netvarkingai bėga... Artėja visų Lietuvos žemių išvadavimo valanda... Broliai lietuviai!.. Imkitės ginklo... Tegyvuoja laisva nepriklausoma Lietuva!

Tame pat atsišaukime, kuris per visą birželio 23 buvo kartojamas, buvo paskelbta ir Lietuvos Laikinosios Vyriausybės sudėtis" (Zenonas I v i n s k i s, Šešios savaitės: Į Laisvę, 1955 m., nr. 6, psl. 31).

Šis visuotinis lietuvių tautos sukilimas prieš pavergėjus, pareikalavęs nemažai aukų, parodė vieningą Lietuvos ryžtą ir dvasią branginti laisvę ir jai aukotis. Laikinoji Lietuvos Vyriausybė ir jos nariai vedė tautą išsiilgtosios laisvės keliu. Šį laisvo ir savarankiško gyvenimo troškimą liudijo ir visos tautos laisvės žygis — sukilimas, "kuriame dalyvavo visa tauta, su ginklu, spėjama, 90,000. Bendras žuvusių skaičius apie 4,000. Ir niekada neišnyks iš širdies ta birželio pavakarė, kada besileidžiančios saulės šiluma krito ant išrikiuotų 85 karstų, prie jų palinkusių raudančių motinų — žmonų ir laisvo Kauno" (Adolfas D a m u š i s: Pasiruošta ir įvykdyta: Į Laisvę, 1954 m., nr. 3, psl. 9).

Šiedu birželio įvykiai, mūsų kasmet jautriai prisimenami, kviečia lietuvius, ypač gi lietuviškąjį jaunimą, prisiminti testamentinius žodžius mūsų brolių, kuriuos jie įrėžė troškiuose išvežimo vagonuose, kuriuos krauju išrašė kritusiųjų kapuose. Tie žodžiai — meilė, auka ir kova už Lietuvą!

Birželio įvykių dienose kreipdami savo žvilgsnį į ateitininkiją, prisimename Federacijos vado prof. Simo S u ž i e d ė l i o žodžius, pasakytus jai V Ateitininkų Kongreso metu Chicagoje 1954 metais:

— Lietuvių tauta yra sunkioje egzistencinėje kovoje... Visuotinė kova dėl mūsų tautos egzistencijos įpareigoja mus labai svarbiam uždaviniui: sutelkti visas savo jėgas tautos gyvybei išsaugoti. Visuotinė grumtis reikalauja ir visuotinės jėgų įvaržos. Ateitininkai skatinami reikštis visuose tos titaniškos kovos frontuose (Aidai, 1954 m., nr. 8, psl. 338).

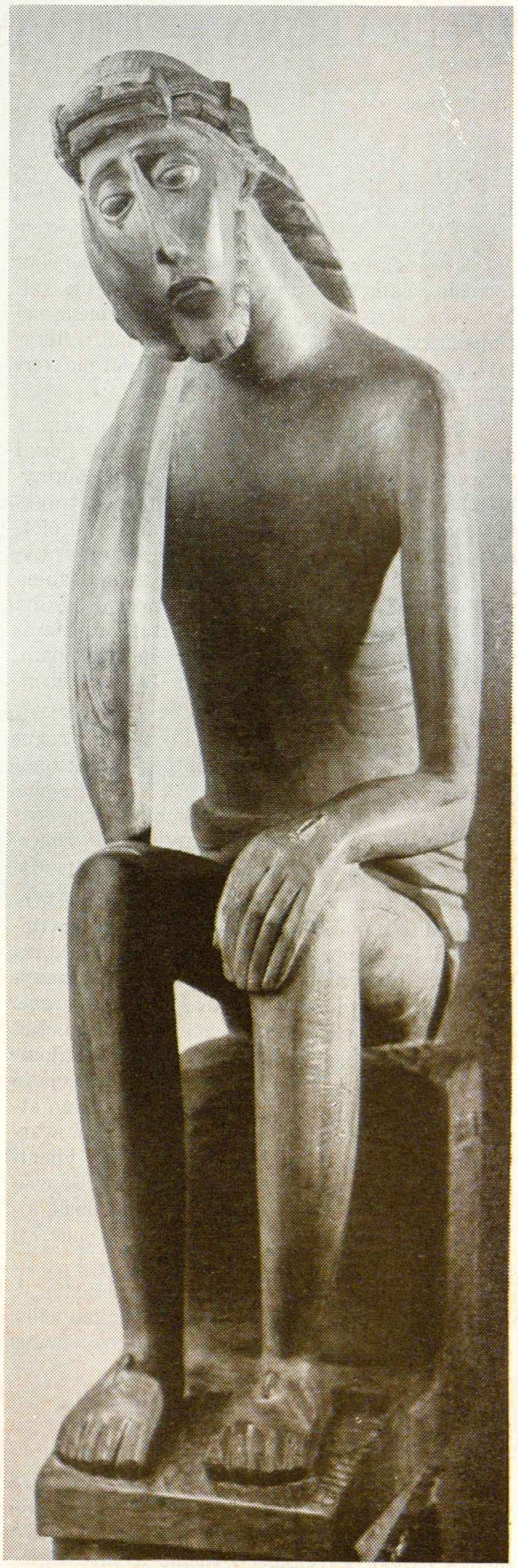

Vytautas Kašuba — Rūpintojėlis

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

LITERATŪRA — KELIAS Į PAŽINIMĄ

KĘSTUTIS A. KEBLYS

1.

PER paskaitas ir spaudoje, kai jaunimas skatinamas išlaikyti lietuviškumą, labai daug kalbama apie literatūros, o taip pat ir kitų menų nepamainomą reikšmę žmogaus gyvenimui. Literatūra esanti viena svarbiausių mūsų tautinių vertybių ir, bendrai, kultūros apraiškų.

Šią tiesą mes priimame dažnai taip, kaip ir daugelį kitų dalykų, kuriuos bando mums įpiršti vyresnieji. Sutinkame, kad literatūra yra būtinybė mūsų tautiniam gyvenimui, bet toks atitrauktas sutikimas pasilieka grynai akademinėje plotmėje ir neturi jokios įtakos mūsų veiksmams. Lygiai taip, kaip sutinkame, jog rūkymas iššaukia vėžį, o tačiau ramiai kasdien suglamžome po dvi ištuštintas Parliament dėželes. Užtat dėl literatūros mes taip dažnai ir barami — nenusivokiam, neskaitom, neperkam, nesidomim. Ir visai teisingai, nes taip yra.

Žmogus negali pakeisti savo gyvenimo, reguliuoti savo veiksmų vien atitrauktu pareigos žinojimu. Auka ir pareiga pareigai yra mitas, geriausiu atveju — išimtis. Jei nebus subjektyvaus pareigos pajutimo, tam tikro įsipareigojimo, einančio iš vidaus, objektyvus žinojimas nieko nepadės.

Objektyviai mes pripažįstame, jog literatūra reikalinga tautinės kultūros išlaikymui, matome, kad be jaunosios kartos lietuviška kultūra bus pasmerkta žūti. Jei kas paklaustų, pasakytume tikrai nuoširdžiai, kad to žuvimo nenorime. Visa ta logika reikalauja iš mūsų veiksmo. Bet veiksmas neįmanomas, kol nėra vidinio įsitikinimo. Todėl pirmas mūsų uždavinys yra kaip nors išsiugdyti subjektyvų reikalo supratimą. Šiuo atveju — vidinį įsitikinimą, kad literatūra yra svarbus gyvenimo aspektas. Ir dar daugiau: **įdiegti sau literatūros pamėgimą, kad naujai išėjusią knygą nusipirkti būtų spontaniškas veiksmas**, kilęs iš mūsų pasąmonės, kaip pavyzdžiui, nueiti į šeštadienio šokius.

Pirmiausia tektų panagrinėti priežastis — kodėl dabar literatūra nėra mūsų gyvenimo dalis, bet našta, kurią visuomenės spaudimas mums nori užkrauti?

2.

PAGRINDINĖ priežastis, dėl kurios literatūra yra pavargėlė mūsų individualaus pasaulio sienose, bene bus ta, kad mes patys literatūrą laikome menku dalyku gyvenime. Dvasinę ir medžiaginę aplinką sudarančių dalykų skalėje literatūrą statome pačiame gale. Sutikę žmogų, kuris studijuoja literatūrą, mes žiūrime į jį su pašaipa: jis nesugeba dirbti naudingo darbo visuomenei, užtat terliojasi su literatūra.

Lyginame inžineriją, psichologiją ar chemiją su literatūra, ir pastarosios menkumas atrodo verkiančiai aiškus. Inžinerija tiesia tiltus, kelius, stato naujus lėktuvus, psichologija padeda šių dienų susimaišiusiam žmogui atgauti vidinę lygsvarą, chemija, pagal Du Pont šūkį, gamina "geresnius dalykus geresniam gyvenimui". O ką literatūra? Visi mūsų studijuojami dalykai yra rimti, jie yra gyvenimas, gi literatūra — žaidimas. Literatūra yra tik pramogai, laikui praleisti. O pramoga, nors ir reikalinga, savo svarba negali prilygti mokslui, jieškojimui ir pažinimui. Dekoracijai negalime jausti tiek pat pagarbos, kiek pačiai dalyko esmei.

Toks vaizdas, jei neišplaukia iš mūsų lūpų, tai tikriausiai tūno mūsų pasąmonėje. Bet kodėl?

Yra žmogiška savo specialybės sritį laikyti svarbiausia iš visų mokslų. Dėl to gal ir literatūra atrodo mums menka. Tačiau ano mūsų nusiteikimo šaknys glūdi giliau. Jos semia vandenis iš mūsų literatūrinio nesubrendimo, iš pačios literatūros prasmės nesuvokimo.

Su literatūra, gal teisingiau — skaitymu, susidūrėme jau labai seniai. Pirmuose gimnazijos metuose mes skaitėme daug ir mėgome knygą. Iš bibliotekų ir kapelionų knygynų glėbiais tempdavome Karl May, Zane Grey, Jules Verne, Duma ir Sienkevičiaus tomus. Skaitymas tuomet mums būdavo vienas iš maloniausių laisvalaikio praleidimo būdų. Mūsų dvylikametis akiratis troško veiksmo, o savoj aplinkoj tam galimybės buvo ribotos. Žinojome, kad iš mūsų juoksis, jei išdėstysime savo norus joti į prerijas, leistis į jūrų dugną, ar fechtuotis su karaliaus priešais. Tačiau niekas negalėjo užginti mums džiaugtis tolimais kraštais ir dideliais nuotykiais vaizduotėje. Skaitėme ir kartu su Old Shatterhandu, su kapitonu Nemo, su visais keturiais muškietininkais pergyvenome galybes nuotykių — ir taip realiai, kad kartais sunku būdavo atskirti, ar čia Winnetou skalpuoja komančą, ar mes patys.

Tada skaitymas atidengdavo mums naujus horizontus, suteikdavo pergyvenimų, kurie kasdienybėje buvo neprieinami. Tiesa, toji literatūra buvo grynai pramogai, tačiau pramoga ir žaidimas dvylikmečiui yra pats gyvenimas. Užtat knyga buvo mūsų gyvenimo dalis, nes ji vedė į platesnį jo pažinimą ir gilesnį pergyvenimą.

Gimnazijos metams artėjant į galą, mūsų gyvenimas pamažu pradėjo išsilukštenti iš žaidimų

Adomas Galdikas — Takas miške

kevalo. Mokantis ir brėstant, plėtėsi mūsų pažinimo akiratis — pradėjome suprasti save kaip žmogų, į gyvenimą žiūrėti ne vien kaip į išviršinių veiksmų junginį.

Peržengus universiteto slenkstį, visiškai palaidojome žaidiminį gyvenimo supratimą. Tiesa, mes dar daug žaidžiame ir studentaudami, tačiau, bent daugumas mūsų, pajėgiame žaidimą laikyti tik žaidimu. Bėgant metams, mes geriau pradėjome suprasti, kad mintis ir idėja turi daug didesnės svarbos gyvenime, negu akim matomi veiksmai ir žygdarbiai.

Besikeičiant taip mūsų gyvenimo sampratai, su literatūra atsitiko panašiai, kaip su religiniu pažinimu. Mes užaugome, tačiau mūsų santykis su literatūra liko ir toliau gimnazistiškas. Skaitom, tiesa, ir dabar, bet knygoje jieškom tų pačių dalykų — veiksmo ir nuotykių. Mūsų skaitymas yra tik pramogai, ir gera knyga mums tik ta, kurioje "daug kas atsitinka". Dėl to iš mūsų tiek daug uždirba kišeninių knygų leidyklos, o ne mūsų Terra ar Gabija. Kai nusibosta sėdėti prie fizikos uždavinių ar ekonominių teorijų, mes praleidžiame ilgas valandas bevydami pikantiškus meilės nuotykius, beprasmes žudynes kriminalistų pasaulyje. Literatūra pasiliko už mūsų gyvenimo ribų — ji mums tik nesvarbus, pagarbos nevertas, ne pats maloniausias laisvalaikio praleidimo būdas.

3.

LITERATŪROS objektas yra **žmogus, jo santykiai su pačiu savim, su kitais žmonėmis, su aplinka, su antgamtiniu pasauliu.** Literatūra išviršine savo forma yra gyvenimo vaizdavimas. Tačiau šio vaizduojamo gyvenimo centre stovi žmogus. Visi gyvenimo reiškiniai — fiziniai ir dvasiniai — liečiami tik tiek, kiek jie turi įtakos į žmogų. Rašytojas nesiima objektyviai analizuoti visuomenės padėtį, epochos dvasią, vyraujančias idėjas ir vertybes. Nesvarbu, kaip gyvena žmonės, svarbu, kaip gyvena žmogus. Užtat rašytojas nėra korespondentas mūšio lauke: jis kareivis su šautuvu ir šalmu. Jis nusileidžia į žmogaus — vieno žmogaus — vidų ir iš ten seka jo gyvenimą. Tokiu būdu rašytojas mato ne tik veikiantį žmogų, bet ir galvojantį, ir jaučiantį. Mato ne tik jo veiks-

NERIMA NARUTĖ

VĖJAS

Pro žydinčias ir kvepiančias alėjas
Atbėga vėjas,
Pataiso vyšnios krenoliną,
Sulanksto upėje mėnulio mandoliną,
Ir nusigandęs prie langų sustoja,
O viduje pavasario žiedais liepsnoja
Sumerktos plukės, tulpių deganti
Satina...
Ir vėjas tiesia ranką. Jas kedent
Mėgina.
Bet krūpteli šviesos paliestas
Toks išsigandęs, vienišas, tik jis,
Ir miegantis dauboje miestas.

LAIKAS

Vis jieškai — kelio nerandi,
Miglose pievomis brendi,
Ir lauki, kol minties dalis,
Lyg atsivėrusi žaizda, užgis.
O žvaigždės milijonais čia
Vis sukasi aplink nakčia
O tu, tarp kosmų neramus,
Nerandi kelio į namus.
Ir ko tu lauki — nežinai
O laikas sukas amžinai.
Į mėnesių, dienų eiles
Tavasis sielvartas paskęs.

---

mus, bet ir vidinę jo sąrangą, nuotaikas, motivacijas, kurios tuos veiksmus iššaukia. Literatūra nėra gyvenimo foto kopija, išviršinė žmogaus veiklos kronika. Literatūra — tai **vidinis žmogaus vaizdas, buvimo prasmės atskleidimas individualinėj plotmėj, idėjų įkūnijimas žmoguje..**

Visa tai jau daug daugiau, negu žaidimas, negu laisvalaikio malonumų sandėlys. Literatūra atskleidžia tai, kas sudaro žmogaus gyvenimą, ir dėl to yra nepakeičiama žmogaus gyvenimo dalis.

Savo visuomeniniais ir griežtaisiais mokslais mes siekiame pažinimo. Kiekviena iš tų mokslo šakų gilinasi į gamtos reiškinius, turinčius įtakos mūsų gyvenimui, arba tiesioginiai nagrinėją atskiras gyvenimo sritis. Eidami į mokslinį pažinimą, mes stebime, registruojame faktus, iš jų sulipdome teorijas, patikriname jas naujais faktais. Atsiektom teorijom aiškiname naujai išsivysčiusius reiškinius, jų pagalba gan tiksliai atspėjame tai, kas įvyks ateityje. Mokslinis jieškojimas kreipiasi į bendrus dėsnius, jo objektas yra visuma. Užtat mokslinis pažinimas yra priverstas tapti abstrakcija: mes pažįstame dalyką ne tuo, kas jis yra mums, bet tuo, kas jis yra bendroj daiktų ar sąvokų sąrangoje.

Toks pažinimas, nors reikalingas, nėra pilnas. Prileiskim, mes žinome, kad vėjas yra begalo didelio azoto ir deguonio molekulių skaičiaus judėjimas, iššauktas nevienodo energijos pasiskirstymo. Bet toks žinojimas asmeniškai mums nieko nereiškia, nes tai tik abstrakcija. Tik pajutę gaivinantį pūstelėjimą vasaros tvankoje, ar pamatę virstančius medžius uragano metu, mes tikrai žinosime, kas yra vėjas. Arba vėl: mes galime būti išstudijavę visus psichologinius meilės aspektus, jos reiškimosi būdus, socialines implikacijas, tačiau, jeigu nebūsime patyrę meilės savo gyvenimu, ji liks mums tik apibrėžimas, o ne realybė. Pasak poeto Archibald MacLeish, abstrakcija mes nieko negalime pažinti, kaip tik abstrakciją. Pilnas pažinimas — savęs ir gamtos — atsiekiamas tik asmeniniu susidūrimu ir išgyvenimu.

Aplinkos diktuojami, mes garbinam abstraktinį pažinimą, tačiau dažnai, nors ir nesąmoningai, jieškome asmeninio žinojimo. Bet kaip mūsų vaikystės dienose nuotykių pasaulis, taip dabar ir mūsų asmeninės patirties laukas yra ribotas. Asmeniškai mes negalime išgyventi visko, kas žmogiškai yra įmanoma. Jei esame ramaus būdo, niekuomet nepatirsime staigaus pykčio prasiveržimų. Jei turime gilų tikėjimą, negalime patirti to, ką jaučia žmogus, kuriam Dievo buvimas yra abejonė. Bet visa tai patirti norime, nes tik žinodami pilną žmogaus pasireiškimo skalę, mes galime pažinti save kaip žmogų.

Anose dienose, kai negalėdavom išjoti į prerijas, griebdavomės knygos. Panašus atsakymas yra ir dabartiniam mūsų negalėjimui, tik šiuo kartu pagalbą mums siūlo ne nuotykių aprašymai, bet tikra literatūra. Jos dėka mes galime tobuliausiai priartėti prie šiaip jau nepasiekiamo asmeninio pažinimo.

Literatūra atskleidžia **žmogų visame jo dvasiniame įvairume.** Veikalo charakteriuose ne kartą atpažįstame save, atrandame save visai kitokį, negu manėme esą. Bet dažniausiai literatūros charakteris, nors turi daug bendro su mūsuoju "aš", daug kuo ir skiriasi — jis išgyvena vidaus kovas, džiaugsmus ir liūdesį kitaip, nei mes.

Per literatūrą mes asmeniškai susiduriame su vertybėmis, idėjomis, žmogiškos būties ir prasmės klausimais — visa tai pažįstame ne kaip atitrauktas sąvokas ir apibrendinimus, bet kaip jėgas, veikiančias mūsų pačių viduje. Literatūra atskleidžia mums tai, ką mes galėtume jausti, bet nejaučiame, ką galėtume išgyventi, bet neišgyvename.

Literatūra, kaip ir kiti mūsų studijuojami mokslai, yra **kelias į pažinimą.** O visi pažinimo būdai yra vienodai reikalingi mūsų pilnam išsilavinimui, savos paskirties ir prasmės įžvelgimui.

JIS NEPAMIRŠO LIETUVIŠKOJO JAUNIMO

Arkivyskupo Jurgio Matulevičiaus-Matulaičio beatifikacijos bylos eiga

Prieš trejetą metų, gegužės 29 d., visas Romos bažnyčių duris papuošė skelbimas, kurio turinys toks mielas ir seniai lauktas lietuvio širdžiai: pop. Pijus XII leidžia oficialiai pradėti ir vesti beatifikacijos (Palaimintuoju paskelbimo) bylą Dievo Tarno **arkivysk. Jurgio Matulevičiaus-Matulaičio** (1871—1927), kuris mokslininko profesoriaus gražų vardą paliko Petrapilio Dvasinėje Akademijoje, septynerius metus kaip gerasis Ganytojas valdė Vilniaus vyskupiją, apaštalinio vizitatoriaus titulu tarpininkavo ir padėjo 1926 m. įkurti Lietuvos bažnytinę provinciją, atnaujino Marijonų vienuolijos gyvenimą, įkūrė N. Prasidėjimo Seserų Kongregaciją, paliko lietuviuose ir jį pažinojusiuose kilnaus ir švento asmens garsą.

Arkivysk. Jurgio Matulevičiaus palaikai ilsisi Marijampolėje, Lietuvoje, gi jo šalies vaikai lietuviai, išsiblaškę po svetimus kraštus ar likę tėvynėje, kantriai "laukia kilnaus mūsų tautos sūnaus, Dievo Tarno arkivysk. Jurgio Matulaičio, kanonizacijos ištarmės" (Zenonas Ivinskis, Šventas Kazimieras, psl. 12).

ATEITIES Redakcija, norėdama jaunųjų skaitytojų šeimą kiek tiksliau painformuoti apie beatifikacijos bylos eigą, paprašė tos bylos postuliatorių **tėv. Kazimierą Rėklaitį, MIC,** gyvenantį Romoje, atsakyti į šiuos klausimus:

— Tėve postuliatoriau, Jums tenka rūpintis ir vesti Dievo Tarno arkivysk. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylą. Įdomu, kokie laimėjimai ir darbai jau atsiekti?

— Beatifikacijos bylos procesas yra piatus ir sudėtingas. Pradžioje renkami ir ištiriami raštai kandidato į Palaimintuosius, paskiau apklausinėjami liudininkai apie kadidato šventumo garsą, jo asmenį, praktikuotąsias dorybes, vėliau išsiaiškinama, ar kandidatui nebuvo teikiamas Bažnyčios uždraustas kultas. Be to, nagrinėjami stebuklai, padaryti kandidatui į Palaimintuosius užtariant. Šitie visi darbai formaliai vedami per bažnytinio teismo įstaigas ir protokoluojami. Arkivysk. Jurgio beatifikacijos byla tebėra vietos vyskupo žinioje, vadinas, dar tik pirmoje proceso stadijoje.

— Jums teko arčiau pažinti ir dirbti su arkivysk. Jurgiu Matulaičiu, todėl jaunimui būtų miela žinoti arkivysk. Jurgio meilę ir rūpestis lietuviškajam jaunimui.

— Gyvenimo aplinkybės nukreipė Jurgio Matulaičio jaunystę svetur. Jis mokėsi Kielcuose, Varšuvoje, Petrapilyje, Šveicarijos Friburge ir vėliau, bent ilgi 1918 m., darbavosi ne Lietuvoje, tačiau jis niekuomet nepamiršo lietuviškojo jaunimo, jo gyvenimo reikalų. Studentu būdamas rašinėjo straipsneilius į lietuviškus laikraščius Amerikoje, mielai dalyvaudavo jaunimo susirinkimuose ir tardavo žodį, stiprinantį jaunųjų širdis. Šit ką jis rašo savo draugui kun. dr. Jonui Totoraičiui, MIC: "Tu, Brolau, arčiau už kitus prieini jaunuomenės širdies. Žadink juose gyvą tikėjimą, kuris kalnus verčia. Mokyk tuos jaunus vyrus savęs išsižadėti ir pasišvęsti, dek jų širdyse Dievo meilės ugnį, kuri kad ir patį žmogų sudegina, bet ir kitus uždega" (Užrašai, psl. 120).

Prof. Juozas Eretas, prisiminęs arkivysk. Jurgį Matulaitį, pripažįsta, kad juodu su prof St. Šalkauskiu dažnai apgailėdavo ankstyvą arkivyskupo mirtį ir sunkesnėse jaunimo veiklos valandose prisimindavo šviečiantį ir stiprinantį jo pavyzdį, išmintingumą ir taktą kritiškose valandose.

— O kuo katalikiškasis jaunimas dabar galėtų prisidėti ir paremti Jūsų vedamą beatifikacijos bylą?

— Šis klausimas mane labiausiai džiugina. Malonu, kad tremties jaunimas ilgisi ir laukia Lietuvai naujo Šventojo. Kiekvieno gero darbo pasisekimas, kaip žinome, pareina nuo Dievo malonės ir mūsų žmogiškųjų pastangų. Kviesčiau jaunimo tarpe sukelti galingesnį maldos žygį, ypač didesniųjų suvažiavimų, konferencijų ar stovyklų metu bendrose maldose prisiminti arkivysk. Jurgio beatifikacijos reikalus, populiarinti jaunųjų tarpe jo gyvenimą, dorinę asmenybę, o paskiau kad ir mažomis aukomis paremti bylos procesą, reikalaujantį daug darbo, techniško rūpesčio, išlaidų ir t.t. Sulaukti Lietuvai naujo Palaimintojo ir Šventojo yra didelė Dievo malonė, kurios tik nuoširdžiomis, patvariomis maldomis, darbu, auka ir atsidavimu galime sulaukti ir tikėtis.

Maloniai sveikinu ATEITIES jaunimą, siunčiu jiems nuoširdžius sveikinimo žodžius iš Amžinojo Miesto ir kartu dėkoju už jų meilę ir dėmesį mūsų darbui.

Tokiais žodžiais beatifikacijos bylos postuliatorius tėv. Kazimieras Rėklaitis, MIC, baigė atsakymus, skirtus Ateičiai, už kuriuos Redakcija ir skaitytojų šeima nuoširdžiai dėkoja ir jungiasi į žygį išmelsti Lietuvai Šventąjį.

Genutė Buračaitė

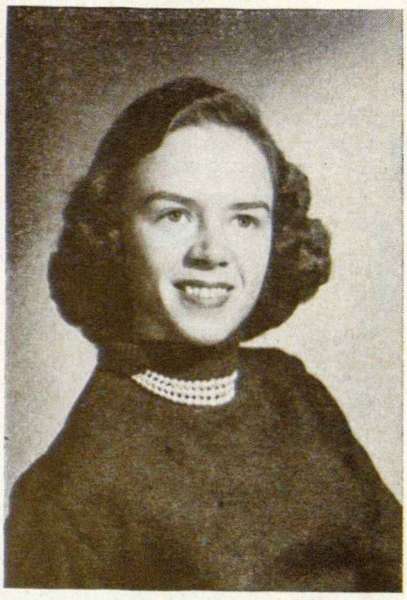

PRIEŠ DVYLIKĄ METŲ

IŠ TAVO rankų, Viešpatie, pabėgo tasai kelias.
O juo, grubia jo nugara,
Keliavo nelaimingi žmonės,
Nuovargio išdegintom agim,
Skausmo išvarstytom širdim.
Daugybė velkamų kojų įmynė gilias pėdas,
Kurios, kaip kraujo antspaudai neištrinami,
Gailingai šaukėsi tiesos ne prakeikimo.

Į Tavo rankas, Viešpatie, sugrįžta tasai kelias.
Į Tavo rankas grįžta pasaulį apkeliavę žmonės.
Nors jie kaip kurmiai purvini,
Ir juokas jau išgeses,
Bet širdis degina laimingos liepsnos.

UŽĖJAU

UŽĖJAU aš kartą į tenai,
Iš kur jau niekas nebegrįžta.
Ir mano rankomis prabėgo skaudus vėjas,
O žingsniuose traškėjo dar žolė pernykštė.
Klausiau paminkluose veidų, giedančių:
— Baisu yra mylėti tai, ką paliečia mirtis.

Jutau, kaip kažkas širdy išsiliejo,
Jutau bekraštę Tavo tobulybę.
Tu, kurs esi pirmoji visko priežastis,
Mokėjai taip nepaprastai būt paprastas
Ir dabar esi toks artimas, kad, rodos, net paliest
[galiu.

Lengvumas tirpsta mano žingsniuose,
Ir skaudūs vėjai nebe tie.
Platusis kelias skrieja prieš akis —
Vartus lėtai praversiu į Tave...

KAMBARYS

TU MAN geriausias nebylys visam pasauly.
Pasakęs man daugiau paguodos žodžių,
Negu visi geri draugai.
Tu pakeli akis ir jau žinai:
Kad šiandien aš perdaug džiaugiuos.
Tik nuo tavęs aš niekad nieko negalvojau slėpt.
Todėl tu įdomus, lyg paslaptis sena.

Virpėdama, kaip paukštis, strikteliu vidun.
Mane sutinka šiluma,
Kvepianti kaip mano motinos delnai.
Švelniai gaivinanti ji kaip malda.
Taip vaikiškai vėl gera — žaisti noris.
Lovos kampe du pagalviukai murkso.
Jie klausos pasakos gelsvos, kurią
Seka sukumpusi, žalsva senutė lempa.
Į juos aš karštą džiaugsmą paneriu.
O jie, kutendami mieguistą mano veidą,
Siūlo gražių sapnų.
Bet aš, užpūtusi senutės lempos pasaką,
Ilgai tik jos klausau.

PRISIMINIMAI

IŠSIKERPU iš praeities sau iškarpą,
Pasilenkiu prie jos, žiūriu:
Ten miega geros auklės pasakos,
Kaip miglos, metuose padrikę.
Ant šios pakopos skraido mano tikras juokas.
Išdykumas dūksta, trykšta kaip vanduo.
Ir net dabar aš galiu gerti jį kaip sulą.
Tą giedrų rytą, ankstų, ankstų pavasarį.
O mano dienos taip vis auga, auga.
Prisipažinsiu, kad sustoju ir po anuo medžiu,
Kurį tu sakei esant jievom.
Nestoviu aš ilgai po juo, juk ir tada,
Tik susitikę, greitai nusigrįžom.
Aš ir dabar girdžiu kaip jievų širdys stipriai
[plaka.

Neprisiminsiu niekad jau daugiau tavęs,
Nedėsiu tau prisiminimo rėmų,
Nes tu netikras, tu pajacas,
Pasiūtas iš gražių svajonių.

JONĖ P.

ATOSTOGOS PRIE DUBYSOS

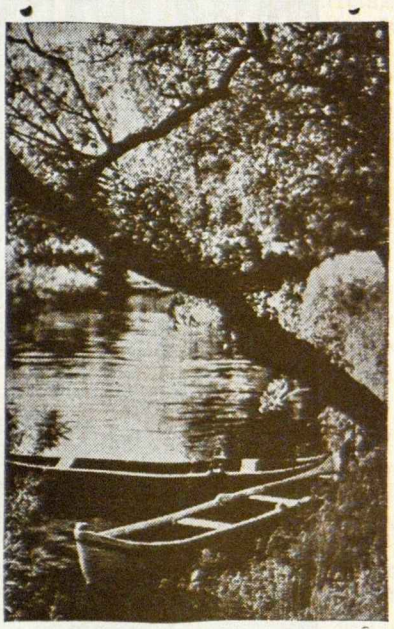

(Iš gimnazijos laikų dienoraščio)

BIRŽELIS buvo jau beveik įpusėjęs, ir išsiilgtųjų atostogų planai pynėsi mūsų mintyse. Pabirsime būriais po plačius ir žaliuojančius tėviškės laukus.

Paskutinė diena klasėje. Visų mūsų širdyse kažkas nepaprasto, džiaugsmingo. Galėsime pasidžiaugti žalia vasara, pailsėti. Bet ir graudu, kad ilgai nematysime viena kitos. Jaunų širdžių klasė gimnazijoje — viena didelė šeima. Atsiskirsime, išvyksime į sodžius, į gimtines praleisti atostogų.

Trys mėnesiai. Žmogaus gyvenime — trumpas tarpas, bet, ko nors belaukiant, trys mėnesiai būna, kaip ištisa metų grandinė. Paskutinė diena klasėje nėra darbo diena, bet atsisveikinimo, linkėjimų diena. Pamokos sutrumpintos, niekas neklausinėja, dvejetų baimė nutolusi, užrašų nevedam. Tą dieną sunku atskirti pamokas nuo pertraukų. Tik pertraukos metu mokiniai pabyra koridoriuose, o pamokos metu klasėse, bet visur triukšmas, skubėjimas, kalbos, juokas. Mokytojai palydi mus šypsniais, išeidami iš klasės. Visos pamokos įdomios, visi mokytojai įdomūs. Klasės auklėtojos pamokos laukiame labiausiai, nes ji yra lyg visų klasės mergaičių antroji motina.

Įėjus jai į klasę, sužiūro mūsų akys, klausdamos, ką mums palinkės, pakalbės, o ji kalbėdavo įdomiai. Neapsivylėm. Ji kalbėjo lėtai ir aiškiu tonu:

— Mielos auklėtinės. Ištisus metus kalbėjau jums gerai ar blogai, gyriau ar peikiau, reikalavau daug ko iš jūsų. Šiandien jūs tuojau išsiskirstysite, paliksite suodiną miestą. Dauguma gal vyksite į gimtus kaimus, į gražiuosius dobilėliais žydinčius tėviškės laukus. Greit džiaugsitės rugių nusvirusiomis varpomis, siūbuojančiais laukais, vaikščiosite tėvų sumintais takeliais. Linkiu jums visoms džiaugtis gražia Lietuvos gamta. Vieną priminsiu — neužmirškite viena kitos, nes jaunystės draugystė yra neužmirštama, — kaip spindulėlio blykstelėjimas keleiviui tamsią naktį. Atostogų laikas — tai jūsų džiaugsmo metas. Susirašinėkite, sueikite, palaikykite draugystę. Džiaukitės viskuo bendrai, nes bendras džiaugsmas visuomet yra didesnis.

Plojimais išlydėjom ją iš klasės.

Tuojau vikrioji mūsų Anelė, vadinama "Nelytė", užšoko ant suolo ir pradėjo organizuoti:

— Kas atvažiuojate porai savaičių į mano tėviškę? Kas norite praleisti dalį atostogų ant Dubysos krantų? Kas? Kas?

Atsirado norinčių. Tuo tarpu mažoji Lina atkirto:

— O kas ten prie Dubysos? Aš kviečiu į ekskursiją dviračiais po Raseinių apylinkę. Ei, Liūda, Bronka — darom "chebrutę".

— Sutarta. Darom. Važiuojam. — Mergaitės apsikabino viena kitą:

— Kaip bus gražu! Keliausim! — Tik čiauška, kaip žvirbliai prieš lietų. Girdėti balsai:

— Pasimatom ten ir ten.

Ir taip mūsų dvidešimt aštuonių mergaičių klasė susiskirstė grupėmis praleisti dalį atostogų drauge. Nutariau prisidėti prie grupelės, kuri sutarė pora savaičių praleisti Dubysos šlaituose, Neliutės prieglobstyje.

Grįžus į tėviškę, nespėjusi dar atsidžiaugti kvepiančiomis pievomis, pasiilgau vėl klasės draugių, su kuriomis per eilę metų buvau gyvenusi. Labai laukiau sutartos dienos. Mano akyse didžiulėm raidėm mirgėjo liepos penkioliktoji, kada turėjome suvažiuoti pas Nelę.

Pagaliau ji atėjo. Saulutei vos pakilus virš stogų, dviračiu laukų takeliu atvažiavo pas mane Onutė, užsikabinusi gimnazistišką portfelį. Tuoj iškeliavom link Dubysos. Ėjom pėsčios, važiavom dviračiais. Grožėjomės takais, pievomis, miškais,

B. Vilkutaitytė-Gedvilienė — Medžiai (akvarelė)

o kartais, radusios akį veriančią vietelę, pasėdėdavom. Atsidusdavo mano bendrakeleivė:

— O dangau, kokia graži pievutė! Žiūrėk, kiek daug čia kvepiančių dobilėlių. Čia gražiau, negu ant Keturių Kantonų ežero.

— Onut, negaiškim, — sakydavau. — Jau saulutė krypsta vakarop, o mums dar dešimt kilometrų iki Nelės namų.

Man buvo suprantama, kad Onutė keliaudama norėjo pasidžiaugti kiekviena rasta gėlele, kiekvienu pakely rastu medeliu, kiekvienu akmenėliu... Jos širdžiai tas viskas buvo malonu ir reiškė daugiau, negu iš knygų išskaityti kiparisai, palmės ar Kantonų ežeras. Aš, gi, kažkodėl daugiau mėgau žiūrėti į pamažu plaukiančius debesėlius, kuriuose matydavau kažką nuostabaus — Kūrėjo paslaptingumą.

Greit atėjo vakaras ir kaimelis, kur Nelytė gyveno. Mes ne pirmosios. Radom jau Rūtą, Aldoną, Genutę, Silviją. Kieme krykštavo pulkelis nerūpestingų, jaunyste žydinčių veidų. Sveikinomės viena kitą, lyg dešimt metų nesimačiusios. Užvaldėme pusę gyvenamo namo. Dvi savaitės! Kiek daug gali reikšti dvi savaitės jaunystėj, kai širdis kupina džiaugsmo bei laimės. Tiek daug jėgų, pasiryžimų, svajonių, kalbų. Mėnesį nesimačiusioms mums atrodė ilgi metai. Čiauškėjimas vienos per kitą, malonių dienų prisiminimai, nuotykiai. Šnekučiavomės be jokių programų, dienotvarkių ne taip, kaip gimnazijoj, kur vien taisyklės ,tvarkaraščiai.

Bet aršioji klasės matematikė Rūta tuoj ėmė ieškoti, kam bus lygus šio mūsų sąskrydžio X. Girdi — nusistatykim dienotvarkę. Onutė, kaip gamtos mėgėja, žolelių globėja, rėžė:

— Nevaržykim savo širdžių laisvės per atostogas.

— Reikia dienotvarkės! — rėkė Rūta. — Jei neturėsim dienotvarkės, tai tu, Onute, radusi kokią žolelę, vartysi ją pusę dienos: iš ko ji sudėta, kiek taurelių, kiek lapelių ir kodėl žiedeliai mėlyni. O mes nuobodžiausim.

Aišku, dienotvarkę sudarėm. Keletą rytų kėlėm anksti pamatyti tekančios saulutės, išgirsti giedant pirmųjų ryto paukštelių. Vakarais sėdėdavom ilgai daržely, kvepiančiam razetomis, ir klausydavomo lakštingalos giesmės.

Per tas dvi savaites mes lyg pasidarėme panašios, radom bendrų minčių ir išmokom viena kitą suprasti. Mums po kojomis buvo mūsų tėvų žemė, mūsų krašto gamta, kuri kiekvienai iš mūsų buvo taip miela.

Buvo puikios ir malonios atostogos Dubysos šlaituose. Pramerki akis ryte, o pro lapo medžių šakas šypsosi saulutė, Dubysos vanduo vilioja. Žaidėm, maudėmės, bėgiojom, o vakarais sprendėm jaunatvės problemas žaliuose Dubysos krantuose.

PAREIGŪNAI IR EILINIAI NARIAI

ALFA SUŠINSKAS

Organizaciniai pareigūnai

Liečiu pirmininkus, valdybos narius, siaip įvairius organizacinius pareigūnus ir vadinamuosius eilinius narius, neturinčius jokių specialių pareigų organizacijoje; liečiu juos kiekvieną atskirai ir jų savitarpio santykiavimą.

Organizacijai ir jos padaliniams yra nelengva, kai tenka rinkti valdybas ir kitokius pareigūnus.

Ką tokį rinkti? Kuris yra tinkamiausias? Ar išrinktasis pareigūnas vėliau neapvils ir neapgaus tų, kurie jį išrinko?..

Pirmiausia, kas nemano išrinktas sąžiningai dirbti jį išrinkusiems, tegu niekada nesutinka būti išrenkamas kurioms nors pareigoms; tegu neina į jokias valdybas ir į jokius pareigūnus tegu nekandidatuoja tas, kas į šias poaukščio kėdes lenda tik dėl asmeninės garbės: jos niekada jis nesulauks, ir ji nuo jo pabėgs, nes jis rengiasi dirbti ne organizacijai, bet sau. Garbė su visais laurais nusileidžia ant galvų tiems organizaciniams pareigūnams, kurie yra to verti dėl savo pareigingumo, pasiaukojimo ir atsidavimo organizacijai.

Būti kurios nors organizacijos pareigūnu tereiškia, kad nariai tave savo tarnu pakvietė — išrinko (ir tu sutikai), o ne dykaduoniu ponu, kuriam visi kiti turėtų tarnauti bei lankstytis...

Ne tas yra geras ir tinkamas organizacinis pareigūnas, kuris daug kalba, daug šūkauja ir dar daugiau giriasi, bet kuris daug ir sąžiningai dirba organizacijai ir ja uoliai rūpinasi.

Betgi organizacinis pareigūnas teturi dirbti tik savo darbą, o nesiekti atlikti ir kitų pareigūnų darbus.

Teisingumas ir objektyvumas organizacijos pareigūnams yra būtina savybė. Eiliniai nariai tuojau pastebi, ar jų išrinktasis pareigūnas yra jiems visiems teisingas, ar ne, ar jis tik juos skirsto į sūnus ir posūnius, į mėgiamuosius ir nemėgiamuosius, tik pakenčiančiamus narius...

Įvairūs pareigūnai, ypač pirmininkai, jei jau ne viskuo, tai bent daug kuo turi tikti skiriamosioms pareigoms. Jie turi būti taktingi, nusimanąs, kaip pasielgti įvairiais atvejais ir su įvairiais žmonėmis; jie turi būti iniciatyvos žmonės, kurių nereikėtų vis pastumti kuriam nors darbui; jie turi mokėti valdyti savo jausmus ir nelinguoti pagal kiekvieną papučiantį vėjelį; savo valia jie turi būti tvirti ir pastovūs, o savo protu — šviesūs ir greitai besiorientuoją.

Ne kiekvienas tinka į vadus, į organizacinius pareigūnus. Todėl prieš išrenkamas tegu jis gerai save ištiria, ar jis tinka tam, kam yra kviečiamas.

Narių pareigos ir kenksmingi nariai

Vadinamieji eiliniai nariai nėra ir neturi būti lyg bandos avys.. Tik diktatūrinėse organizacijose jie yra priversti būti tokie.

Jei iš vienos pusės eiliniai nariai turi drausmingai paklusti savo organizacijos pareigūnams, tai iš antros pusės jie turi būti sąmoningi ir savo pareigūnų veiklą jie turi vertint ikritiška akimi.

Labai klaidingai elgiasi tie organizacijos nariai, kurie galvoja, kad įvairūs pareigūnai turį visus organizacinius darbus ir už juos nudirbti. "Juk mes juos išrinkome, tegu jie ir dirba" — yra neretas, labai kenksmingas organizacinis galvojimas. Taip pat neretai pasitaiko, kad kuris nors narys ar kuri nors maža organizacijos grupelė nori, jog prie jų nuomonės derintųsi visa valdyba ar net ir organizacijos narių dauguma. Šitoks kaikurių narių elgesys yra niekas kita, kaip organizacijos ardymas. Eilinis narys į savo išrinktus pareigūnus turi žiūrėti kaip į save pati, kaip į savo paties valios vykdytojus: juk narių daugumos ir jų pasitikėjimu tie pareigūnai yra išrinkti su įsitikinimu, kad jie vykdys ir atstovaus savo rinkikų valią.

Pagal idealų organizacinį supratimą kiekvienas narys taip elgiasi ir galvoja (organizacijos atžvilgiu), lyg nuo jo vieno pareitų visa organizacijos galybė bei gerovė. Juk kiekvienas atskiras narys yra lygiai atsakingas už savo organizaciją, kaip ir jos pareigūnai. Narys, savo organizacines pareigas užkraunąs kitam nariui, yra prastas ir net kenksmingas; organizacijai būtų geriau, jei jo iš viso joje nebūtų. Taip pat kenksmingas yra ir tas narys, kuris viską, ar bent daug, nori gauti iš organizacijos, jai nieko pats neduodamas. Organizaciniu gyvenimu nusivilia ir savo organizacija esti nepatenkinti dažniausiai tokie nariai, kurie yra pasyvūs organizacijai ir joje tik savo pavarde tedalyvauja, o ne siela ir ne darbu. Juo daugiau darbo ir širdies įdeda narys į savo organizaciją, juo brangesnė ji yra jam: toks narys tada jaučia, jog jo organizacija yra jo paties dalis.

Dalia Prikockytė

ŠV. JONO VABALĖLIS

SUVIRPO, suspinksėjo
Ir vėl nuskrido. Vėjas
Švelnutis supleveno, ir lapas sujudėjo.

Šventa tyla. Ramybė
Vakaro laukus užliejo,
Tik mažas vabalėlis neboja šelmio vėjo,
Tik mažas vabalėlis neskęsta ilgesy,
Neklausia, kur keliauji, nerūpi, kas esi.

Suvirpo, suspinksėjo —
Nuskrido.
Liko vėjas.

VIEŠPATIE, AŠ NETURIU LAIKO

MICHEL QUOIST

Iš knygos "Maldos"
vertė A. Š.

VISI žmonės skundžiasi neturį laiko.

Taip yra dėl to, kad jie gyvenimą vertina per daug žmogiškai. Mes turime labai daug laiko atlikti tam, ką Dievas mums skiria. Reikia tik eiti kartu su kiekviena mums siunčiama akimirka.

Dėl to, broliai, stenkitės elgtis ne kaip neišmanėliai, bet kaip išmintingi. Parduokite laiką; nes dienos yra tuščios. Ir neapsigaukite, bet stenkitės surasti, kokią Dievo valią jos slepia savyje.

Viešpatie, aš išėjau laukan.
Ten vaikščiojo žmonės.
Jie ėjo.
Jie artėjo.
Jie skubėjo.
Jie bėgo.
Dviračiai skubėjo.
Vežimai skubėjo.
Sunkvežimiai skubėjo.
Gatvė skubėjo.
Miestas skubėjo.
Visi skubėjo.
Jie skubėjo neprarasti laiko.
Jie vijosi laiką,
Kad pralenktų laiką,
Kad laimėtų laiką.

Sudiev, mano Viešpatie, atsiprašau, aš neturiu laiko!
Aš vėl sugrįšiu, aš negaliu laukti, aš neturiu laiko.
Aš baigiu šį laišką, nes nebeturiu laiko.
Aš jam mielai būčiau padėjęs, bet aš neturiu laiko.
Aš negaliu to apsiimti, nėra laiko.
Aš negaliu galvoti, susitelkti, esu per daug apsunkintas, neturiu laiko.
Aš norėčiau melstis, bet aš neturiu laiko.
Viešpatie, juk Tu supranti, jie neturi laiko;
Vaikas, kuris žaidžia, atrodo gana užimtas ir dabar neturi laiko...
vėliau...
Mokinys — jis turi savo uždavinius spręsti, jis neturi laiko...
vėliau...
Studentas — jis turi savo studijas ir tiek daug dirba, jis neturi laiko...
vėliau...
Jaunuolis — jis sportuoja, jis neturi laiko...
vėliau...
Jaunikaitis — jis statosi namus ir turi juos įsirengti, jis neturi laiko...
vėliau...
Tėvas — jis turi vaikų, jis neturi laiko...
vėliau...

Seneliai — jie turi anūkų, jie neturi laiko...
vėliau...
Jie serga, juos slegia rūpestis, jie neturi laiko...
vėliau...
Jie miršta, jie neturi...
Per vėlai... Jie tikrai nebeturi daugiau laiko!

Taip visi žmonės vejasi laiką, o Viešpatie!
Jie pereina pasaulį bėgdami,
skubėdami,
stumdydamiesi,
perkrauti,
murmėdami,
nuvargę.
Bet jie niekados nepasiekia tikslo, jiems trūksta laiko;
Nežiūrint jų baisių pastangų, jiems trūksta laiko.
Netgi, jiems neįprastai trūksta laiko.
Viešpatie, Tu tikriausiai būsi suklydęs apskaičiuodamas.
Turi būti labai didelė klaida pagrinduose:
Valandos yra per trumpos,
Dienos yra per trumpos,
Amžiai yra per trumpi.

Tu, kuris stovi virš laiko, Tu šypsaisi,
matydamas, kaip mes dėl to daužomės.
Ir Tu žinai, ką darai.
Tu neapsirinki, dalindamas žmonėms laiką;
Tu duodi kiekvienam gana laiko atlikti tam, ko Tu nori, kad jis darytų.
Bet laiko nereikia gaišti —
laiko niekais praleisti negalima,
laiką žudyti draudžiama.
Nes laikas yra dovana, kurią Tu mums dovanojai.
Bet greitai prabėganti dovana;
Dovana, kurios taupyti negalima.

Viešpatie, aš turiu laiko,
Čia aš turiu visą savo laiką;
Visą laiką, kurį Tu man duodi —
Mano gyvenimo metus,
Mano metų dienas,
Valandas mano dienų...
Jos visos yra mano.
Man tiktai reikia jas įprasmindyti, iš lėto ir atsidėjus,
Bet sklidinai įprasmindyti, kaip aki,
Ir atnešti Tau, kad Tu iš jų paprasto vandens puikų vyną padarytum,
Kaip Tu kadaise įpadarei Kannoje, žmonių įpuotai.
Viešpatie, aš neįprašysiu šį vakarą Tavęs laiko, kad galėčiau tą ar
Ką nors kitą pabaigti.
Aš įprašysiu malonės, kad sąmoningai daryčiau tai, ko Tu nori,
Kad būtų įpadaryta laike, kurį Tu man dovanojai.

Linoleumo raižiniai Ados Korsakaitės

Ir mes važiuosim į stovyklą

Nuotr. V. Valaičio

Į STOVYKLĄ

Ateina paskutinė minutė, kada reikia sakyti sudiev. Ašaros rieda... Pasigirsta liekančiųjų "sudiev, sudiev", matosi mojuojančios rankos... Ilgai dar vis niekas nedainuoja, o beašarojančios draugės viena kitą ramina:

— Neverk, juk tik 365 dienos ligi kitos stovyklos...

SAULĖ LIULEVIČIŪTĖ, Ateitis, 1955 m., nr. 8.

Saulutė Liulevičiūtė, aprašydama atsisveikinimą su pernykšte moksleivių ateitininkų stovykla, teisingai prašė neverkti, juk po 365 dienų vėl susitiksime naujoje vietoje. Tie šimtai dienų jau prabėgo ir vėl visi planuojame ir rengiamės į šios vasaros stovyklas. Registracijos, autobusai, valdybų įsakymai, komendantas, mėlynas ežeras, draugai, dainos, linksma jaunystė... Ir vėl Ateities redaktoriai, ištiesę kaklus, lauks gražių stovyklos aprašymų, nuotraukų ir įspūdžių.

Laukdami gražiųjų vasaros stovyklų, linkėdami visiems smagiai jas praleisti, Ateities redakcinio kolektyvo nariai palydi jaunuosius stovyklautojus šiuo žodžiu:

VAŽIUOK! Nepasilik per vasarą miesto triukšme, bet važiuok į stovyklą. Šiemet užsiregistruok į stovyklą pirmutinis ir važiuok.

NESTOVĖK BE DARBO! Stovyklą organizuojant ir ją pravedant yra daugybės darbų. Jie visi reikalingi ir garbingi: reikia ir lėkštes išplauti po riebių pietų, reikia ir iškilmingą posėdį pravesti. Joks darbas stovykloje nėra žemas ar negarbingas.

STOK Į RATĄ! Stovykloje įsijunk į bendrą jaunimo ratą, dainuok, žaisk, gyvenk bendru stovyklos gyvenimu. Jeigu nori kurti "atskirą programą," pasirink savo širdžiai palankesnius "resortus".

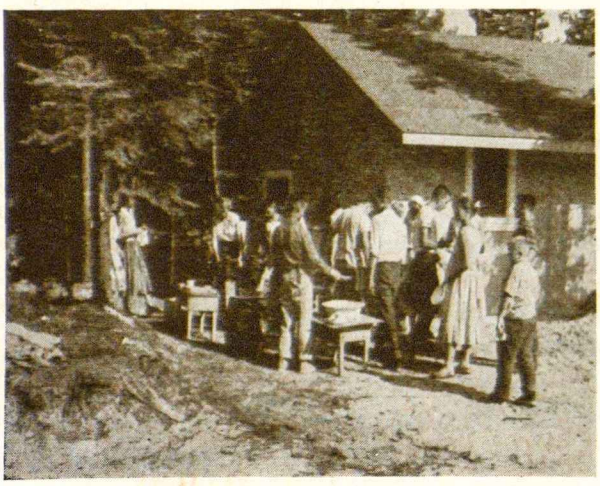

MOKYKIS IŠ KLAIDŲ! Iš pernykščių ar senesnių laikų stovyklų klaidų pasimokykime, kurkime kasmet vis gražesnę ir sklandesnę tvarką. Klysti yra žmogiška, klaidose pasilikti — demoniška!

ATSIVEŽK! Atsivežk į stovyklą tai, kas valdybos liepta ir patarta. Kartais žmonės užmiršta dantų šepetėlį, o pasiima kelis galionus vyno dantims "plauti"... Tokius dalykus komendantai konfiskuoja ir nepraleidžia pro savo "muitines". Kelionės bagažan neužmiršk įsidėti ir džiugios, jaunatviškos nuotaikos, be kurios jokie dantų "plovimai" nesukurs linksmos ir smagios stovyklos.

NEPASIKLYSK! Važiuodamas stovyklon, sek ženklus, nepaklysk, pvz., važiuodamas į berniukų stovyklą, žiūrėk, kad nenusuktum į mergaičių stovyklą ir ten "neįšaltum". Stebėk kelrodžius, rodančius tokias vasaros stovyklas:

Studentų ateitininkų vasaros stovykla šiemet vyksta gražioje St. Vincent De Paul stovyklavietėje, netoli Baltimore, Md. Stovykla prasidės rugpiūčio 27 ir baigsis rugsėjo 6 imtinai. Mokestis neprašoks daugiau 25 dol. Visi studentai į studentų vasaros stovyklą, kuri visada palieka nemirštamų įspūdžių, nuverčia senąsias valdžias ir su naujom pasitinka rudenį ir naujuosius akademinius metus.

Redakcijai rašo viena baltimorietė:

... studentų at-kų stovyklai šiemet parinkta gražiausia vieta: puikūs kambarėliai, salė, knygynas, koplyčia. Aplink ošia miškas, žydi gėlynai ir mėlyna upė, kur galima maudytis.

Sporto aikštės — net trys. Seni augaloti medžiai, švelnus vėjelis, o vakarais po vandenį benardąs mėnulis ... Ko daugiau ir bereikia ...

(Iš privataus laiško)

Moksleiviai ateitininkai rytinio pakraščio stovyklauja Marianopolyje nuo liepos 28 ligi rugpiūčio 12. Mokestis — 37 dol. abiem savaitėm, 20 dol. vienai savaitei. Iš vienos šeimos esant daugiau stovyklautojų, nuolaida daroma po 5 dol. nuo sekančio, 10 dol. nuo trečiojo nario. Philadelphijos ir Baltimorės moksleiviams nuleidžiami 5 dol. kiekvienam. Registraciją praveda kuopų valdybos ligi birželio pabaigos. Registruojantis sumokama 5 dol. Jaunesniesiems at-kams vadovaus Bostono jaun. at-kų globėja Jadvyga Barūnienė. Informacijų reikalu rašyti stovyklos vadovui kun. Vacl. Martinkui, 350 Smith St., Providence, R. I., telef. — Dexter 11051.

Kanados ateitininkų stovykla vyks liepos 28 d. — rugpiūčio 5 d. Tėvų Pranciškonų vasarvietėje Wasaga, Ont., prie Georgian Bay ežero. Į stovyklą bus priimami ir neateitininkai nuo 10 iki 20 m. amžiaus iš Kanados ir JAV. Mokestis už dieną 1,50 dol., arba 13 dol. už visą laiką. Jeigu iš vienos šeimos dalyvaus daugiau asmenų, mokestis sumažinamas. Stovyklai vadovaus studentai ir sendraugiai ateitininkai.

Klausome paskaitos nuo kalno Nuotr. V. Valaičio

Nepasijutom, kai graudingai reikėjo atsisveikinti su draugais ir draugėmis, su stovyklos patalpomis, su romantišku ežeru ir dviem stovyklą besaugančiais šunimis. Pasakėm visiem sudiev ir ligi kitos vasaros, kada vėl visi keliai mus ves į studentų ateitininkų stovyklą.

ROMANA JONAUSKAITĖ, Ateitis, 1955 m., nr. 8.

Berniukų stovykla prie Atlanto, vedama Tėvų Pranciškonų Kennebunkport, Me., prasidės liepos 7 d. ir baigsis rugpiūčio 5 d. Berniukus iš New Yorko apylinkių atveš parūpintomis priemonėmis. Informacijoms rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me.

Mergaičių vasaros stovykla IMMACULATA, Putnam, Conn., prasidės birželio 24 d. ir baigsis liepos 22 d. Stovyklauti galima keturias savaites arba dvi (birž. 24 — liepos 8 arba liepos 8 — liepos 22 d.). Visais reikalais rašyti: Camp Immaculata Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Berniukų vasaros stovykla, vedama Tėvų Jėzuitų, tęsis 5 savaites: liepos 2 d. pradžia. Stovyklos bendradarbiai bus jėzuitai studentai. Informacijų teikia: Rev. Jonas Borevičius, S. J., 5541 So. Pauliana St., Chicago 36, Ill. Telef. HEmlock 4-1677.

Berniukų stovykla, vedama Tėvų Saleziečių, vyks Cedar Lake, Indiana liepos 7 — rugpiūčio pabaiga. Šiemet priimama apie 100 berniukų nuo 8 ligi 16 m. amžiaus. Jaunesni ar vyresni gali būti priimami atskirai susitarus. Stovyklos mokestis savaitei 25 dol., įrašymas 5 dol. Rašyti: Salesians of St. John Bosco, Crown Point, Indiana. Telef. Cedar Lake, Indiana 3101.

Visiems linkime smagios vasaros ir giedrių dienų stovyklose. Ligi pasimatymo!

Moksleivių ir studentų vasaros stovyklos yra labai naudinga ir prasminga ateitininkiškos veiklos priemonė. Jos sustiprina ateitininkų ideologinį gyvenimą, patiekia daug vertingų lituanistinių žinių, išmoko lietuviškų dainų, žaidimų, sukuria bendrą lietuvišką nuotaiką, kurios jaunimas taip pasigenda gyvendamas ir mokydamasis tarp svetimųjų.

14 AUTORIŲ PASISAKYMAI DĖL VASAROS STOVYKLŲ:

Ateitis, 1955 m., nr. 9.

Repeticija — Nuotr. V. Maželio

NUO BŪGNO IKI SIMFONINIO ORKESTRO

VYTAUTAS RASTONIS

VISAIS laikais, kol istorijos duomenimis pasiekiame praeitį, žmogus reiškė savo jausmus vokaline bei instrumentaline forma. Karai ir medžioklės padėjo žmogui pasigaminti įvairius būgnus, ragus, barškalus, kuriais ruošėsi į žygius ir reiškė padėką dievams už laimėtą kovą. Piemenėliai, kurie buvo suaugę su gamta ir paukščiais, išgalvojo įvairių švilpynių ir birbynių, iš kurių vėliau buvo ištobulinta šių dienų fleita. Panašiai atsirado ir kitų instrumentų pirmtakai. Nerami žmogaus siela amžiais norėjo ir tebenori išreikšti savo jausmus. Nebūtų įmanoma čia suminėti visos muzikos vystymosi raidos iki šių dienų moderniško simfoninio orkestro. Todėl paminėsime tik kai kuriuos būdingesnius muzikos istorijos faktus.

Dar ankstyvame gotikos periode, 12 amžiuje, Europoje buvo dainuojamos troubadurų arba trouverų dainos. Organizuoto instrumentų vieneto dar tuo metu nebuvo, o ir pati muzika buvo primityviška, paprasta: įvairūs himnai, litanijos, baladės, rondeau. Graikų tonacijos tuo metu buvo visas teoretinis muzikos supratimas. Dažniausiai buvo naudojamas tik vienas tetrochordas (pusė šiandieninės gamos). Iki 17 amžiaus pradžios nebuvo nei simfoninių orkestrų, nei simfoninės muzikos. Buvo pasitenkinama mažomis instrumentų grupėmis — elementariniame, paprastame stiliuje. 13 — 14 amž. viduryje atsirado vis naujesnių, tobulesnių instrumentų, kuriais buvo linksminami turtingų pilių valdovai ir kunigaikščiai. Visa muzikos kultūra buvo bažnyčių ir pilių globoje. Baigiantis 15 amž., instrumentai buvo pradėti naudoti didesniu kiekiu ir įvairumu, nors pati instrumentalinė muzika daugiausia buvo šokiai.

Atsirado muzikos teoretikų, kurie pradėjo muziką tvarkyti ir plėtoti kompoziciniu atžvilgiu. Pirmieji jų buvo: **Gombert** Wilardo, vėliau **Palestrina** ir Lassus. Šis periodas buvo ilgas, be didesnių pasikeitimų. Monteverdi ir Schutz, pirmųjų operų kūrėjai ir didieji kompozitoriai prieš Bachą, pasirodė tik 1600—1630 metų laikotarpy.

1675 metais Italijoje pradėta naudoti **Koncerto** forma. To laiko Koncertas nieko bendro neturi su šių dienų koncertu. Koncerto buvo grojama virtuozo (dažniausiai smuiku), o didelis kiekis kitų instrumentalistų pritardavo atskiromis grupėmis, arba užpildydavo solisto pauzas. Orkestras pradėjo augti ir populiarėti. Įdomu paminėti kelis didesnius to laiko orkestrus. Anglijos karalius Henrikas VIII turėjo orkestrą, susidedantį iš 64 styginių ir 215 pučiamųjų instrumentų. Karalienė Elzbieta svečiams palinksminti turėjo orkestrą iš 40 instrumentų. Instrumentų

kiekiu ir jų proporcija orkestrai buvo labai įvairūs.

Pastovesnį orkestrą sudarė 1650 m. prancūzų operos kūrėjas **Giovanni Batista Liuly.** Išgarsėjęs savo baletais ir operomis, Liuly staiga metėsi į griežtą instrumentalinės muzikos tobulinimą. Pirmas jo kūrinys orkestrui buvo uvertiura. Prieš pakylant operos uždangai, orkestrui buvo proga pasirodyti visoje savo didybėje. Liuly padarė didžiausią žingsnį moderniško orkestro orkestracijoje. Jo sutvarkytas orkestras gavo visai naują, iki to laiko negirdėtą spalvą.

18 amžiaus vidury Mannheimo muzikos mokyklos orkestras buvo pats geriausias visoje Europoje. Ten buvo sukurtas styginis kvartetas, išsivystė ir moderniškasis orkestras, kuris kaip tik yra sudarytas kvarteto principu. Styginį kvartetą sudaro: I-as smuikas, II-as smuikas, viola ir violončėlė. Praplėtus instrumentų skaičių: I smuiko 10-12, II smuiko 10-12, violos apie 8-10, ir violončėlių 6-8, atsirado styginis orkestras. Pridėjus pučiamųjų instrumentų kvartetą (fleitą, klarnetą, obojų ir fagotą) — orkestro išplėtimas jau buvo pavadintas simfoniniu.

Pats žodis "simfonia" yra lotynų kilmės, reiškia — darni garsų visybė, arba — skambėjimas kartu. Nuo to laiko orkestras įgijo visai kitą dinamiką. Apie Mannheimo mokyklos orkestrą to laiko poetas Daniel Schubart entuziastiškai rašė: "Jų **forte** yra kaip griaustinis, jų **crescendo** (garsėjimas palaipsniui) — kaip vandens versmės veržimasis, jų **diminuendo** (garso mažėjimas palaipsniui) — kaip raibuliuojanti kristalinė srovė, jų **piano** — kaip minkštutis pavasario kvėpavimas".

Simfoninio orkestro tobulinimas tęsėsi dar gana ilgai, bet Mannheimo mokykla davė didžiausią įnašą orkestro dirigavime, grojime, simfoninės formos ir stiliaus sukūrime. Kompozitoriai priėjo prie aiškios ir plačios formos, kurioje galėjo laisviau reikšti muzikos mintis. Prasidėjo pirmųjų simfonijų rašymas. Johann Stamitz parašė 50 simfonijų ir pats jas dirigavo. Xaver Richter parašė 70 simfonijų.

Simfoninio orkestro istorijoje negalima pra leisti **Franz Joseph Haydeno.** Jis sumaniai panaudojo viską, ką tuo metu davė Mannheimo mokykla, tačiau jautė, kad pati simfoninės muzikos forma ir parašyti kūriniai buvo persilpni išnaudoti visą orkestro pajėgumą. Haydenas pritaikė partijas atskiriems instrumentams ir ištobulino **sonatos** formą, tematiškai ją išplėtodamas. Pagaliau jis pirmasis pradėjo monofoninę muzikos kūrybą, kurioje laisvai pasireiškia įvairūs solo instrumentai, harmoniškai pritariant kitiems. Muzikos kūrinius Haydenas pradėjo rašyti iš 4-ių dalių: I — sonatos dalis, tematiškai išplėtota, II — melodinė — lėta, dainos formoje, III — menuetas (charakteringas to laiko diduomenės šokis trijų ketvirtinių ritme), IV — finale, kuris buvo rašomas "rondeau" formoje, kada pagrindinis motyvas nuolat kartojasi).

Nuo Haydeno laikų orkestras buvo pradėtas vadinti simfoniniu. Simfonija — kaip instrumentų vienetas — orkestras, ir simfonija — kaip kompozicinis kūrinys, abudu vienas kitą papildo ir įprasmina. Todėl ir abiejų istorija yra glaudžiai susijusi. Be simfoninio orkestro — jokia simfonija nebus grojama, taip pat ir simfoninis orkestras be jam pritaikytų simfoninių formų, neturi galimybės išreikšti savo jėgą.

Simfoninės muzikos jėgą sudaro orkestro proporcija (sąstatas, instrumentacija), paskirstymas instrumentams partijų, spalva, ritmas, tempas, melodija, harmonija, dinamika ir, pats svarbiausias elementas, plati simfoninė tematika.

Haydenas buvo pirmasis muzikos mokslo kūrėjas. Šiandien, kai turime Beethoveno, Berlioz, Brahmso, Verdi, Richard Strauss ir Schonberg kūrinius, Haydeno muzika atrodo menka ir paprasta, gal net nuobodi. Tačiau šie paskutinieji vardai Haydenui garbės nemažina, nes jis buvo jų visų mokytojas.

Reikia paminėti ir Wolfgang Amadeus Mozartą, kuris tęsė Haydeno darbą. Jis papildė orkestro techniką ir spalvą. Mozarto orkestras turėjo visai kitokį charakterį. Mozartas parašė 49 simfonijas ir žymiai ištobulino operos orkestrą.

Tačiau visą Haydeno ir Mozarto darbą apvainikavo Beethovenas. Jo vardu vadinami ir šių laikų simfoniniai orkestrai. Apie šio didžiojo muziko įnašą simfoninei muzikai ir apie pačius šių dienų orkestrus, jų instrumentus bus parašyta kitame "Ateities" numery.

ELONA MARIJOŠIŪTĖ

Laimė? Tegaliu pasakyt, kad tai sielos švystelėjimas, kuris kelia aukštyn, aukštyn, kuris veržiasi per akis ir veidą, kuris nušviečia, atveria pasaulį taip, kad jis nebegali paslėpt savo grožio!

(Dienoraštis, 1956.IV.)

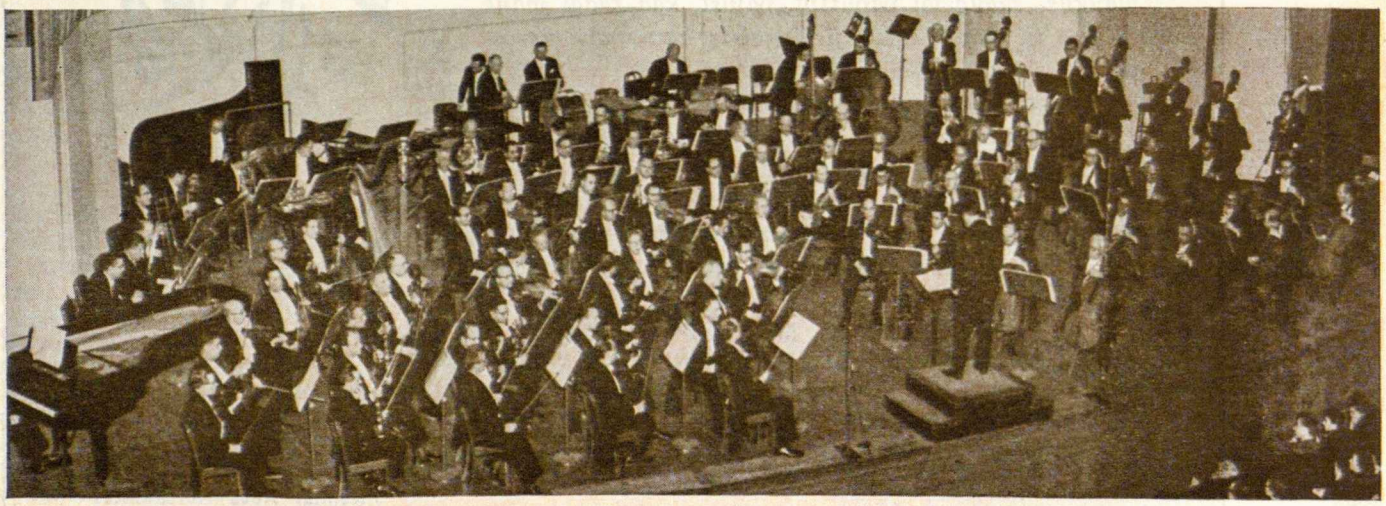

New Yorko Symphony of the Air — Nuotr. V. Maželio

ELONA MARIJOŠIŪTĖ

Baigiantis

KAD galėčiau, pirštais įsisiurbčiau į pačią tavo esmę. Ir nepaleisčiau tavęs, nors tu man iš kūno abi rankas išplėštum! Turėtum stabtelt bent sekundei, nusikratyt mano negyvų, neatgniaužiamų pirštų.

Vejuos tave išdrikusiais plaukais, bespalvėm lūpom. Ištiestom rankom siekiu tavęs. Sustabdyt!

Man glėbin sviedęs mirtį, tu pabėgsi. Bet paskutiniu atodūsiu atskleisiu tau savo paslaptį, ir mano lūpose sustings laimėtojo šypsnis.

O tu blaškysies, šėlsi, lėksi per amžius akis išplėtęs, panikos iškreiptu veidu — žinodamas, kad tu baigsies.

(Dienoraštis, 1956.IV.)

Atviras laiškas

SĖDŽIU ant lovos ir rašau. Rašau tik tau vienam, nors žinau — skaitys daugelis. Negaliu kitaip — neturiu tavo adreso.

Tu manęs nepažįsti. Tikriausiai, net nesi matęs. Bet tu esi vienintelis, kuriam galiu tarti žodį, dar niekam nepasakytą.

Jaučiu — tu nori atsiliept, degančiom akim atsakyt į mano žvilgsnį. Tu nori panert ranką į mano plaukus, skaudžiai papurtyt, pajust, kad radai mane — nes tu manęs visur jieškojai ir kankinaisi nerasdamas.

Nenorėk pažint manęs. Ir aš tavęs pažint nenoriu. Bijau tavyje rast silpnybę, nes aš ją niekinu — aš ją sunaikinu su žmogum, jei galiu.

Tu mane valdai savo jėga, kurioje aš fanatiškai jieškau ribų. Jei tu, mane pažinęs, mylėtum, aš būčiau stipresnė už tave, o tu būtum vertas garsaus juoko. Aš juokčiaus! Juokčiaus iki ašarų — tu būtum mane skaudžiai apvylęs.

Nenoriu tavęs pažint. Man užtenka jaust, kad tu skaitai ir supranti. Aš ne viena savo vienatvėj!

Piešiniai Ados Korsakaitės

Į gegužinę

Nuotr. V. Augustino

Kad daina gražiau skambėtų!...

P. NATAS

Netrukus visi trauksime į vasaros stovyklas, gi po jų korespondentai vėl dejuos: "Daina "nebeišeina", dainos pasenusios, o naujų niekas nebeišmano"...

Kodėl šių dienų moksleiviai ir studentai nebesudainuoja taip, kaip jų vyresnieji pirmtakūnai sudainuodavo? Atsakant į šį klausimą, reikia pripažinti, kad mūsų naujojo gyvenimo sąlygos paveikė ir jaunimo meilę dainai.

Pradedame nuprasti nuo dainos. Gyvenant Lietuvoje, visa gamta kvietė džiaugtis ir dainuoti su laukų vyturėliais, su krūmų lakštute, čia gi jau tenka prisičiaupti, kad nenurytum Fordo kamino puišos, kad piknike netrukdytum kaimynui, besistiprinančiam "karštu šuneliu".

— **Kaimiškai dainuojate,** — dažnai prikiša ir pašiepia. O jūs sociologijos, psichologijos daktarai, jūs chemijos magistrai ir biznio administratorės, kad jūs mokėtumėte kaimiškai dainuoti! Mūsų kaimas vienu balsu nebliovė. Lietuviškame kaime dainą vesdavo vienas ar du geriausi dainininkai ,o visi kiti tercija, ar kitaip pritardavo, čia gi visi darom atvirkščiai — veda veik visi ,o vienas kitas bando pritarti, ypač stengdamiesi kitus prarėkti. Šitoks mūsų bliovimas atbaido nuo lietuviškų dainų jaunimą ir net svetimtaučius. Reikia išmokti gerbti dainą, mūsų tautos sielos dalį, o neskubėti jos pasmerkti "kaimišku stiliumi".

— **Dainos paseno,** — skundžiasi kiti. Tiesa, yra ir tokių. Mes jau nebedainuojam "Tupi lenkas ant kalniuko", tačiau ar prarado savo lyrišką nuotaiką "Sėdžiu po langeliu", "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka" ir kitos gražiosios mūsų dainos? Visa bėda ta, kad mes permažai tų senų dainų bemokame ir perdažnai tas pačias kartojame.

— **Nemokame žodžių,** — vis dažniau girdisi iš kitų. Iš dangaus tie žodžiai nenukris, juos išmoksime dainuodami, gi kas turės atskirą dainų sąsiuvinėlį, į jį rinks dainų tekstus, žodžius, tas dar daugiau jų mokės. Vienoj MAS C. V-bos surengtoj moksleivių stovykloj buvo išleistas dainorėlis. Tada tikrai daugiau ir naujesnių dainų buvo galima sudainuoti, tik gaila, kad kiti moksleiviai tuos dainorėlius suplėšė "karveliams" daryti.

— **Duokite naujų dainų,** — šaukia kiti. Tokių balselių galime išgirsti visur.

Naujų kompozitorių, jaunų dainų melodijų kūrėjų maža turime. Gal daugiau surastume betaikančių į poetus ar bent "kreivašypsininkus". Prisimenu Kennebunko stovyklos neoficialų "himną" — "Ten netoli Kennebunko, oi, kur visi sulysę tunka oi"... Žodžiai buvo gana vykę, bet melodija lenkiška — Ten netoli Krekenavos... Tai, va ir "himnas".

Tačiau, kartai mes nepastebime ir neįvertiname naujų, savų kompozitorių, dainų kūrėjų, kurie savo kūryba tokie artimi ir mieli mūsų lietuviškai širdžiai, kurie moderniškesnėm priemonėm praturtina ir paįvairina mūsų muzikinę kūrybą. Kartais mes perlengvai priekaištaujame, o nematome naujų meno pajėgų. Kaip visoj ateitininkiškoj veikloj, taip ir dainos mene reikia laikytis sveiko sprendimo — **senas ir garbingas tradicijas surišš-**

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible]YDO B[illegible]IOTEKA

JONINIŲ NAKTIS ŠIAURĖS LIETUVOJE

ANGELĖ KATELYTĖ

KAI BIRŽELIO saulė pasislėpė tolumoje už tamsiai mėlynuojančių miškų ir pirmoji žvaigždutė sumirgo danguje, kaime prasidėjo neįprastas sujudimas... Vakaro tyloje girdėjosi arklių žvengimas, vaikų bei pusbernių klegesys. Bernai ritino į vežimą degutuotą, kietai prikimštą beržo tošių statinaitę, kiti nešė degutu persisunkusią sudėvėto rato stebulę. Keli pusberniai, nusitvėrę ilgiausią kartį, tekini bėgo į galulaukės pievą. Į ją vakaro prieblandoje traukė būriai kaimo jaunimo, žilagalvių ūkininkų ir subrendusių ūsotų bernų su savo arkliais. Tačiau tai nebuvo įprasta iškyla naktigonėn, kai kaimo bernai po sunkios darbo dienos išjodavo paganyti arklius per naktį rasotoje pievoje. Tai buvo iškyla sutikti vienos iš gražiausių vasaros švenčių — Joninių.

Joninės Lietuvoje švenčiamos ne visur vienodai. Vienur jos mažai skyrėsi nuo paprastos bažnytinės šventės, kitur buvo švenčiama labai iškilmingai. Savotiškai ją sutikdavo šiaurinės Lietuvos ūkininkai, gyveną palei Latvijos sieną. Joninių naktį būdavo deginamos aukštai iškeltos seno rato, degutu permirkusios stebulės — smaluotos, kietai prigrūstos beržo tošių statinės.

Ši šventė yra užsilikusi iš žilos senovės. Ji buvo švenčiama mūsų bočių, dar jiems esant stabmeldžiams. Joninių naktį jie švęsdavo vasaros sugrįžimo šventę. Tai buvo gražiausia šventė, kupina džiaugsmo ir vilties susilaukti gausių vasaros dovanų. Kiek pasikeitusioje išvaizdoje ji užsiliko iki pat mūsų laikų.

Jau prieš savaitę bernai susirūpinę tarp savęs kuždėdavosi, tardavosi, kur rasti tinkamo deguto statinę arba seno rato stebulę. Ūkininkai virė naminį alų, o šeimininkės ruošė skaniausius užkandžius. Kuo geriau buvo pasiruošta Joninėms ir kuo aukščiau buvo iškelta ir smarkiau degdavo stebulė, tuo didesnė būdavo garbė ūkininkui bei jo šeimininkei.

Vakaro sutemoms vis daugiau savo tamsiu

---

ti su kūrybingu gyvenimu. Mums reikia pažinti ir mokėti senosios lietuvių dainos, alsuojančios paprastu, nuoširdžiu, lyrišku žmonių gyvenimu, reikia domėtis ir sekti naujosiomis, sukurtomis mūsų kompozitorių, kurie lietuviškąjį pradą tobulina, gražina ir įvelka į naują rūbą.

— **Dabar mažiau bedainuojame,** — skundėsi urbanietis, aprašydamas šio pavasario ateitininkų sąskrydį. Man taip neatrodė. Sekmadienį gamtoj su kaupu buvo padainuota, o jei šeštadienį, šokių metu, mažiau dainų besigirdėjo, tai čia dėkui "valdžiai", gražiai pradėtą dainą nutraukusiai. Iš to tiek pasimokiau: kiekviename susibūrime rengėjai turi numatyti dainų vedėją. Kartais dainos kyla spontaniškai ir tik džiaugtis tuo reikia. Leiskite ją išdainuoti!

Dainos meilė ir įsijautimas į ją sustiprėja tada, kada mes giliau į ją įsigiliname. Kas gi yra daina? Tai nėra vien mintis ir nuotaika, išreikšta vaizdingais žodžiais ir garsų eile — **daina yra ir kiekvieno dainininko sielos dalis.** Kiekvienas vis kitaip kūrėjo žodį priimame, kitaip jį sau prisitaikom. Kiti net tvirtina, kad daina yra nepasikartojantis dalykas — tas pats dainininkas tą pačią dainą kiekvieną kartą vis kitaip sudainuoja.

Dainos grožis priklauso ir nuo dainavimo. Dažnai mes, lietuviai, mėgstame dainas rėkte išrėkti. Tyliai dainuoti daug sunkiau, negu rėkti, tačiau tyliai dainuojant daug gražiau sutariame ir susidėriname.

Artėja JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventė. Liepos 1 d. Chicagoje pajusime lietuviškosios dainos grožį ir galią. Ji atskleis lietuvio sielos džiaugsmus, svajas ir vargus. Daina muzikiniu ritmu parodys lietuvių tautos sielą ir išreikš jos istorinį likimą. Tikiu, kad daug ir ateitininkų dalyvaus šioje dainų šventėje, klausysis jų paslaptingos kalbos.

Šventės nuotaikos, pažadintos lietuviškos dainos, telydi mus į savas vasaros stovyklas, testiprina kitais mokslo metais mūsų širdis ir protus.

Su daina mes gyveniman einam!

šydu gaubiant gamtą, tyliai, paslaptingai atslinkdavo Joninių naktis. Dienos triukšmui nutilus, gamtą nusiaubdavo ramuma, ir kaimo trobesiai paskęsdavo nakties tamsumoje.

Galulaukės pievoje visiems susirinkus, vyko skubus pasiruošimas šventei. Bernai kalė stebulę prie karties, kiti kūrė laužą ir ritino iš ratų naminio alaus statines. Uždegta stebulė buvo iškeliama kuo aukščiausiai ant ilgos karties. Taip prasidėdavo šventė...

Pakilus degančiai stebulei aukštyn, užsiviešpataudavo mirtina tyla. Rodos, tada imdavo byloti į susirinkusius prie stebulės žilos senovės dvasia, o skaisti degančios stebulės ugnies šviesa mistiškai nušviesdavo susirinkusių veidus. Raudona ugnies šviesa krisdavo ant surimtėjusio, išvagoto raukšlėmis ūkininko veido, ji nušvisdavo ir mergaitės jaunatve žydinčiuose skruostuose, raudonai nudažydavo baltaplaukę vaiko galvutę ir paslaptingai dingdavo nakties tamsumoje...

Tuo pačiu laiku tolumoje, tamsiame horizonte, sumirgėdavo viena po kitos tolimesnių kaimynų degančios stebulės. Viena jų arčiau lyg patekėjęs mėnulis, kita gi žiba tolumoje, lyg žvaigždutė žaismingai mirkčiodama, pranyksta ir vėl pasirodo.

Susirinkusieji veikiai ima atsipeikėti. Pradžioje pasigirsta vaikų ginčai, kurio kaimyno ten tolumoje dega stebulė, pamažu pradeda kalbėti ir senesnieji. Alaus šeimininkas pakviečia šeimyną ir kaimynus svečius prie alaus ir užkandžių. Prasideda Joninių nakties šventės puota. Susėdę žalioje pievoje visi ima gurkšnoti putotą alutį. Jaunimas pradeda dainuoti. Lietuvio praeities likimas dainų garsais didingai aidi nakties nusiaubtose tolumose. Protarpiais girdi dainų garsus, skambančius plačiose apylinkėse, kurie atplasnoja švelnaus vėjelio sparnais.

Dainų garsai prikelia milžinkapiuose giliu miegu užmigusius mūsų garsios senovės karžygius, kritusius žūtbūtinėje kovoje nuo žiauraus kryžeivio, totorio ar ruso. Jie apdainuoja ir mergužėlę, kuri, berneliui žuvus, išverkė skaisčiai mėlynas akeles.

Karts nuo karto pasigirsdavo ir linksmesnių dainų gaidos, o išdykaudami pusberniai, šokinėdami per laužo liepsnas, sukeldavo nemažai gyvumo bei juoko.

Neilgos džiaugsmo valandos, viena po kitos stebulės pradėdavo gesti. Dažniausiai, nudegus karties viršūnei, stebulė, garsiai šnypšdama, krisdavo žemėn ir subyrėdavo į daugybę gabalų, paskleisdama tūkstančius žiežirbų bei tirštų dūmų. Jos likučiai karts nuo karto atsigaudavo, lyg norėdami tęsti toliau Joninių vakaro pramogą, pasiskleisdavo liepsnos liežuviais, bet drėgna žemė greitai nuslopindavo ugnį.

Pamažu senesnieji ir jaunimas sukdavo namų link, prie smilkstančios stebulės pasilikdavo tik paaugliai pusberniai, kurie saugodavo besiganančius arklius. Jie, susėdę aplinkui laužą, imdavo pasakoti pasakas: apie paparčio žiedą, apie žiaurius baronus, kurie iki mirties užplakdavo nelaimingą baudžiauninką, apie paslėptus turtus, užkeiktus giliai žemėje, ir apie vaiduoklius, trukdančius ramiai praeiti pro jų buveinių vietas. Pasakos būdavo tokios gyvos ir vaizdžios, kad kai kuris pusbernis, prisiklausęs tokių baisių pasakų, būdavo pilnas baimės. Tik laimė, kad nemiegotos nakties nuovargis vis daugiau galvą slėgdavo prie žemės, ir vienas po kito, kad ir baimės kupina širdimi, imdavo užmigti. Įsiviešpataudavo tyla, ir laužo liepsna nekurstoma imdavo gesti.

Rytuose dangus pradėdavo rausti, ir ankstyvo ryto aušroje pamažu nykdavo pasakiškos Joninių nakties įspūdžiai, palikdami atmintyje, lyg pasakoje, išgyventus prisiminimus.

ROMUALDAS KISIELIUS

MEILĖS BURTAS

Meilės burto paslaptingo
Neišplėši iš krūtinės.
Jis žėrės prisiminimuos,
Lyg svajonės deimantinės...

Nors žinosi, kad neverta,
Kad klastinga ir baisu
Amžinai pamilti gėlę,
Vieną gėlę iš visų...

Ar vilios tave mėlynė,
Ar svajonės deimantinės,
Meilės burto paslaptingo
Neišplėši iš krūtinės...

← Susimąstymas
Nuotr. V. Valaičio

DIPLOMAS KIŠENĖJ — KLAUSTUKAI ŠIRDY

S. M. V.

Koks gražus ir nerūpestingas pavasaris! Regis, tik žaisk, džiaukis, žydėk naujom linksmybėm kasdien, lyg tie pavasario žiedai. Tačiau, ir pavasaris atneša mums jūrą naujų klausimų: kur ateinančiais metais studijuosiu, ką veiksiu vasarą, kur važiuosiu stovyklauti?

Šių klausimų jūroje iškyla ir pašaukimo problema: **o kur veda mane didysis gyvenimo kelias?** Kokiam darbui ir kokiom pareigom šaukia mane dieviškoji Apvaizda? Kokioje gyvenimo srityje teks panaudoti mano gabumai, išeitų studijų žinios, patyrimas?

Tokie klausimai ypač aktualūs tiems, kurie pavasarį kišenėn įsideda mokslo baigimo diplomą, gi jaunoj širdy sumirga neramūs klaustukai — o kur dabar? Ar lemta bus man vienam kovoti už savojo gyvenimo laimę, ar skirta kitam asmeniui prie altoriaus pasižadėti meilę ir ištikimybę, o gal pasukti keliu, vedančiu į vienuolyno tylumą, kad ten garsiau prakalbėtų manoji širdis Dievui ir artimui?

Pašaukimo klausimai vargina kiekvieną jauną žmogų, ateina metas kartą rimtai į juos atsakyti ir dėti ant svarstyklių savąjį gyvenimą, kad taip paaiškėtų gyvenimo "burtas".

Jaunam žmogui reikia kartą rimtai atsakyti į savojo pašaukimo klausimą. Pašaukimo klausimas yra painus ir sudėtingas, atnešąs jaunuoliui nemaža problemų. Dažniausiai pašaukimo vardu suprantamas d v a s i n i s pašaukimas, išeinąs iš Kristaus šaukimo: "Parduok visa, ką turi, ir duok beturčiams; tada turėsi turtą danguje; paskui ateik, sek mane" (Luk. 18, 22).

Kartais jauna siela išgirsta šiuos žodžius taip aiškiai ir tvirtai, kad nebelieka jokios abejonės, o kartais Kristus kalba tyliai, vos girdimai. Žmogaus pareiga stengtis suprasti šį Kristaus šaukimą, nuoširdžia malda, protingu patarimu vyresniųjų padėti atskleisti savojo pašaukimo kelią. Be to, sprendžiant pašaukimą, tenka pažvelgti ir į savo būdo įgimtus bruožus, pvz., asmuo, nerandąs pasitenkinimo ir džiaugsmo pasauliečio gyvenime, trokštąs siekti tobulesnio dvasinio gyvenimo, linkęs aukotis Dievui, patarnauti artimui, trokštąs dirbti visuomeninį darbą, apaštalauti, jau gali spręsti, kad jis šaukiamas ir gali būti tinkamas vienuoliniam pašaukimui.

Bažnytinių teisių nuostatai, tvarką formalumus ir apsprendžią kvalifikacijas asmenų, norinčių stoti vienuolynan, 538 kanonu pabrėžia: "Į vienuolyną gali stoti kiekvienas katalikas, kuris 1) nėra trukdomas kokios nors teisėtos kliūties, 2) turi gerą intenciją ir 3) yra pajėgus pakelti vienuolinio gyvenimo naštą".

Teisėtos kliūtys, draudžiančios stoti vienuolynan, gali būti pvz. prievarta, apgaulė, pareiga išlaikyti savo tėvus, netinkamas amžius (perjaunas arba persenas), netekimas gero vardo ir k. Išnykus šioms kliūtims arba jas prašalinus, jau galima bandyti ir planuoti apie vienuolyno gyvenimą.

Gera intencija stojant į vienuolyną suprantama taurus asmens noras siekti šventumo, Dievo garbės, savo ir kitų žmonių sielos išganymo. Suprantama, nebūtų gera intencijos, jeigu kas rinktųsi vienuolyną jieškodamas tik ramaus gyvenimo, užtikrinimo senatvėje ir k.

Pajėgumas pakelti vienuolinio gyvenimo sunkumus yra moralinis žmogaus tikrumas, kad jisai, įstojęs į vienuolyną, pats nuoširdžiai stengdamasis ir Dievo laiminamas, pajėgs atlikti jam skirtąsias pareigas ir eis tiesiu pašaukimo keliu, paties pasirinktu ir pamiltu.

Žinoma, pašaukimo klausime nepakanka vien šaltų dėsnių, formulių ar nuostatų. Čia dažnai nelengva lyg kirviu nukirsti ir tarti paskutinį, lemiantį žodį. Tas tinka visuose žmogaus veiksmuose, juoba tas tinka ir sprendžiant savo pašaukimą. Abejonės, netikrumas, svarstymas, patarimo jieškojimas maldoje ar pas vyresniuosius pagaliau jauną žmogų atveda į galutinį apsisprendimą ir vienuolinio gyvenimo pasirinkimą. Čia ypač pravartu atsiminti lietuvišką išmintį — kas jieško — suranda.

Renkantis vienuolinį gyvenimą, dažnai iškyla klausimas: į kurią vienuoliją Dievas mane šaukia? Čia reikia atsiminti, kad visos vienuolijos turi du pagrindinius tikslus: b e n d r ą j į, siekiantį Dievo garbės ir savo narių tobulumo, ir s p e c i a l ų j į tikslą, tam tikros veiklos sritį, kuriai ta ar kita vienuolija yra įkurta ir kuriai jos nariai atsideda. Šis specialusis vienuolijos tikslas, palygintas su kandidato įgimtais gabumais bei palinkimu, gali padėti nuspręsti, kurioj vienuolijoje būsi tinkamesnis ir geriau atliksi pašaukimo pareigas.

Berniukams ir mergaitėms, galvojantiems apie vienuolinį pašaukimą, JAV galima pasirinkti gražių lietuviškų vienuolijų, dirbančių Dievo garbei, padedančių savo tautiečių reikalams. Jos visos išaugo iš nuoširdžių lietuvių religinių, tautinių, kultūrinių reikalų, visos dirba gražų darbą ir laukia naujų talkininkų.

Mergaitės, kurios pvz. galvotų pasirinkti Nekalto Prasidėjimo Kongregaciją, turėtų atsiminti, kad šios Kongregacijos tikslas yra — "teikti žmonėms pagalbą kelyje į Dievą, dirbant katalikiškojo veikimo srityse". Kongregacijos darbų dirva labai plati: vaikų mokymas, mergaičių globa bei auklėjimas, ligonių, našlaičių, senelių priežiūra, karitatyviniai darbai ir t.t. Neveltui jos Lietuvoje ir čia vadinamos Vargdienių Seselėmis, mat, jų širdis ten, kur vargas ir žmonių reikalai.

Štai kelios mintys apie pašaukimo klausimus. Juos kasmet iškelia pavasario žiedai, jiešką amžiais žydinčio pavasario! Jie svarbūs ypač tada, kai kišenę jau sveria mokslo baigimo diplomas, o širdį užgula klausimai — o kur dabar irkluoti mano laivelį?

ANELĖ GUDŽIŪNAITĖ

S V E T Y S

O kas supras, ko man šiandieną liūdna?
Kas skausmą išmatuos širdy mažoj?
Su juo viena einu per šį pasaulį,
Su juo einu rudens nakty juodoj.

Jis žiedus, mažo džiaugsmo, pakelėj nuraškė,
Saulutės spinduliu neleido pasidžiaugt šviesiu.
Bet juk viskas taip greit praeina šitoj žemėj,
Tai kas, kad skirta man keliaut kitu keliu...

Tai, kas, kad mano skausmo nesupras ši žemė,
Ir niekas nežinos, koks didis jis — gilus...
Ir kam? Juk Viešpaties ranka palaimins šitą kelią,
Tai Jis suskaitęs bus širdies atodusius visus.

Prie kryžiaus Jo nešu savus kentėjimus,
Prie kryžiaus Jo pavargusiam taip gera ir ramu.
Prie kryžiaus Jo aš pamilau tave, o skausme mano,
Ir su tavim, prie kryžiaus Jo, juodoj nakty šviesu.

Tik nepalik, Svety, manęs vienos kelionėj.
Neleisk širdies mažos vilioti laimei tolimai...
Nėra jos čia, vai nėr jos šitoj žemėj,
O be tavęs, kaip rasiu taką į Tenai?...

DĖMESIO JAUNIMUI

Lietuviai pranciškonai šį rudenį Kennebunkporte, Maine, atidaro savo gimnaziją (High School) ir kviečia pradžios mokyklą baigusius moksleivius į ją stoti.

Mokyklai ir bendrabučiui vadovaus patys lietuviai pranciškonai.

Bus išeinamas visas valdžios aukštesniosioms mokykloms nustatytas kursas su lotynų kalba.

Mokslui ir bendrabučiui atlyginimas yra 300 dol. metams. Neturtingi, bet gabūs mokiniai, galės būti dalinai arba visai nuo mokesčio atleisti.

Baigus šią keturių metų mokyklą, graduantai bus priimami į lietuvių pranciškonų vienuolyną ir vienuolyno lėšomis galės siekti kunigystės.

Smulkesnių informacijų reikalu rašyti:

VERY REV. PROVINCIAL SUPERIOR,
FRANCISCAN FATHERS,
KENNEBUNKPORT, MAINE

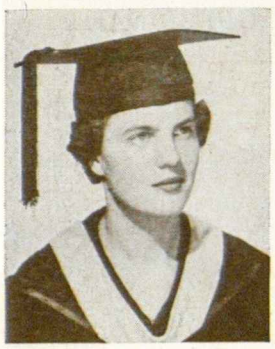

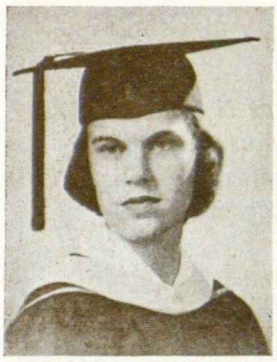

Ir vėl nauji diplomai . . .

vėl naujos eilės ateitininkų baigė kolegijas ar universitetus. Ateitis ir visi jos skaitytojai džiaugiasi kartu su jais ir linki baigusiems sėkmingo darbo.

Laima Abramikaitė, studijavus matematiką Maryville kolegijoje, St. Louis, Mo., šį pavasarį gavo B. S. laipsnį. Priklausė Science Club, Pi Mu Epsilon, International Club, Spanish Club. Numato dirbti Chicagoje. Gimnaziją baigė 1953 m., Springfield, Ill. Ateitininkė nuo 1951 m. Šiuo metu St. Louis at-kų skyriaus iždininkė.

Danutė Aleksandravičiūtė, keletą metų dirbusi "Ateities" redakcijoje, baigė istorijos mokslus Bachelor of Arts laipsniu Mount St. Joseph kolegijoje. Priklausė moderniųjų kalbų ir filosofijos klubui, šiais metais būdama jo pirmininke. Istorijos studijas žada tęsti toliau. Gimnaziją baigė 1952 m. New Yorke. Ateitininkė nuo 1947 m. Ėjo įvairias pareigas valdybose Vokietijoje ir Amerikoje.

Vitalija Bogutaitė studijavo chemiją Notre Dame kolegijoje, Baltimorėj, Md., kurią baigė B. A. laipsniu. Priklauso Amerikos Chemikų Sąjungai ir J. J. Griffin klubui. Gimnaziją baigė 1951 m. Baltimorėje. Ateitininkė nuo 1951 m., šiuo metu Baltimorės skyriaus pirmininkė. Veikliai reiškiasi ir Liet. Stud. Sąjungos darbuose. Rašo poeziją, jos kūrybos randama "Ateityje" ir kituose lietuvių žurnaluose.

Onutė Griganavičiūtė baigė biologijos studijas B. S. laipsniu Annhurst kolegijoje, Putname. Priklausė įvairiems profesiniams ir kt. klubams. Taip pat lietuvių k. "Dainavos" klubui. Numato dirbti biologijos srity. Gimnaziją baigė 1952 m. Putname. Ateitininkuose nuo 1947 m., kurį laiką ėjo iždininkės pareigas draugovės valdyboje. Dalyvavo bendrabučio mergaičių chore ir oktete.

Julius Jodelė baigė mechanikos mokslus Bachelor of Science laipsniu Illinois Universitete, Urbanoje. Numato dirbti prie lėktuvų tyrinėjimo Los Angeles ir kartu tęsti toliau studijas University of Southern California. Gimnaziją baigė Kaune, vėliau studijavo Pizoje ir Romoje. Ateitininkas nuo 1947, paskutiniu laiku Urbanos stud. at-kų draugovės pirm.

Dalia Karaliūtė, studijavusi prancūzų kalbą Immaculate Heart kolegijoje, Los Angeles, Calif., baigė ją Bachelor of Arts laipsniu. Kolegijoje priklausė Chi Lambda Tau garbės korporacijai ir International Relations Club. Studijas numato tęsti Columbijos universitete. Gimnaziją baigė 1952 m. Los Angeles. Ateitininkų org-je nuo 1948. Šiuo metu yra "Gaudeamus" redaktorė. Uoliai reiškiasi savo veikla Liet. Bendruomenės, A. L. R. K. Federacijos ir Alto darbuose.

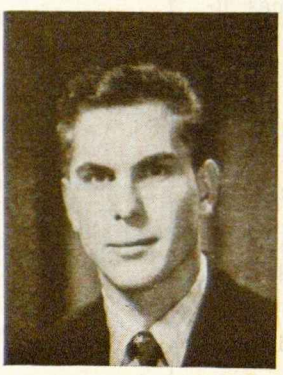

1956 metais mokslus baigę ateitininkai (nuo viršaus, dešinėn): L. Abramikaitė, D. Aleksandravičiūtė, V. Bogutaitė, O. Griganavičiūtė, J. Jodelė, V. Kleiza, J. Končius, R. Kontrimas, J. Manelis, E. Marijošiūtė, A. Polikaitis, J. Puškorius, V. Tautvydaitė, A. Valaitytė, D. Valančiūtė, A. Vasaitytė, R. Žukaitė ir A. Žukauskas.

Vida Kasperavičiūtė studijavo moderniąsias kalbas Notre Dame kolegijoje, Clevelande, Ohio. Mokslus baigė, gaudama B. A. Priklausė Prancūzų Kalbos klubui. Gimnaziją baigė 1952 m. Clevelande. 1947 m. įstojo į at-kų eiles. Šiuo metu yra MAS CV vice-pirmininkė ir Clevelando stud. at-kų draugovės valdyboje.

Vaclovas Kleiza, dabartinis SAS CV pirmininkas, baigė psichologijos studijas B. S. laipsniu Illinois Universitete, Urbanoje. Žada siekti magistro laipsnio ir specializuotis profesinės tarnautojų atrankos srityje. Gimnaziją baigė 1951 m. Lowell, Mass. Ateitininkas nuo 1946 m. Šiuo metu, be SAS CV pirm. pareigų, redaguoja "Drauge" ateitininkų skyrių. Priklauso taip pat Liet. Stud. Sąjungai ir sporto klubui "Neris".

Juozas Končius, studijavęs prancūzų kalbą ir pedagogiką Illinois Universitete, Urbanoje, baigė studijas, gaudamas magistro laipsnį. Gimnaziją baigė 1946 metais, Eichstaette, Vokietijoje. Ateitininkas nuo 1942 m. Savo kūryba bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje.

Ričardas Kontrimas gavo B. S. laipsnį chemijoje, Fordhamo universitete, New Yorke. Priklausė Amerikos Chemikų Sąjungai, Chemijos Klubui, Amerikos Muzikų Federacijai (turėjo savo orkestrą, yra sukūręs nemažą kompozicijų), šachmatų klubui, buvo Fordhamo vokiečių kalba leidžiamo laikraštėlio redaktorius. Gavo tris siūlymus tolimesnėms studijoms iš Iowa State College, Rochesterio u-to ir Minnesotos u-to. Pasirinko Iowa State College, kur gilinsis toliau chemijoje. Gimnaziją baigė 1952 m. Brooklyne, at-kas nuo 1948 m. Ilgą laiką įvairiose vadovaujančiose pareigose. Daug dirbo su moksl. at-kais. Kurį laiką buvo Baltų Stud. Fed. gen. sekretorius, šiuo metu iždininkas.

Juozas Manelis, šiuometinis SAS CV socialinių reikalų vedėjas, gavo bakalauro laipsnį filosofijoje, Illinois Universitete, Urbanoje. Priklausė Psi - Chi garbės korporacijai. Toliau žada studijuoti mediciną tame pačiame universitete. Gimnaziją baigė 1952 m., Marianapolyje. Ateitininkas nuo 1946 m., ėjo įvairias vadovaujanyias pareigas. Priklauso Liet. Stud. Sąjungai.

Elona M. Marijošiūtė, per visus 4 studijų metus buvusi Annhurst kolegijos garbės sąraše (Dean's List), baigė ją su aukščiausiu pagyrimu. Studijavo prancūzų literatūrą. Turėdama aukščiausią pažymių vidurkį visoje kolegijoje, buvo priimta į Delta Epsilon Sigma garbės korporaciją. Taip pat priklausė įvairių kalbų klubams pirmininkės ir kt. valdybos narių pareigose. Magistro laipsnio sieks Bostono Kolegijoje, kur gavo asistentės vietą. Gimnaziją baigė 1952 m. Putname. Uoliai veikia nuo 1952 m. ateitininkuose, L. Stud. Sąjungoje ir Liet. Bendruomenėje įvairiose pareigose.

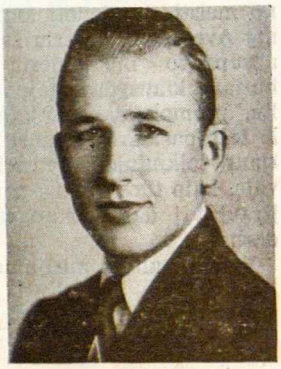

Antanas Polikaitis gavo bakalauro laipsnį Wayne universitete. Studijavo mechaniką. Jaunasis inžinierius numato dirbti savo specialybėje ir kartu ruoštis magistro laipsniui. Priklausė Newman klubui ir Amer. Inžinierių Draugijai. Gimnaziją baigė 1952 m., Detroite. Ateitininkuose priklauso nuo 1945 m. Taip pat yra LSS ir ALRK Fed. narys.

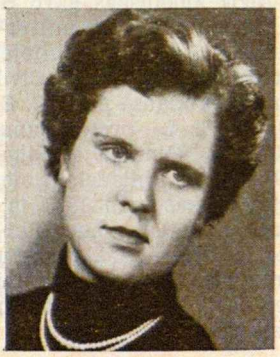

DIDVYRIAI, ŠALYS IR NUOTYKIAI

PAULIUS JATULIS

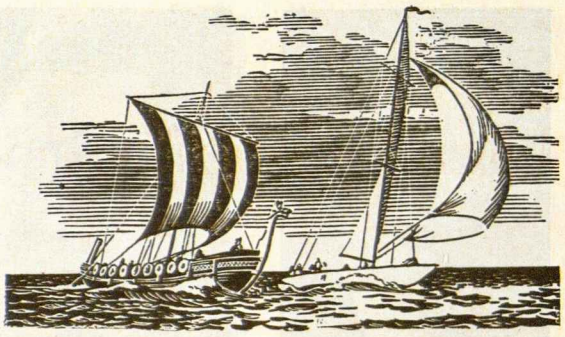

(Tęsinys)

Vaikai — misijonieriaus talkininkai

Pranciškus Ksaveras, atvykęs į paravų kaimelius, prakalbėjo į juos suprantama kalba, kurios jis buvo išmokęs dar Goa gyvendamas. Jis vaikščiojo po kaimus, skambino varpeliu ir kartojo keletą atmintinai išmoktų maldų ir trumpų pamokslėlių.

Prisiviliojęs čiabuvių vaikus, pradėjo juos mokyti katekizmo, pratino melstis ir giedoti Marijos giesmę Ave. Mažieji perlų žvejų vaikai apsupdavo misijonierių dideliais būriais, klausydavosi jo pamokslėlių, pramokdavo naujojo tikėjimo ir taip pasidarė geriausi misijonieriaus talkininkai. Pranciškus galvojo, kaip tuos vaikus panaudoti ir įtraukti į dar sėkmingesnį misijų darbą.

Vaikai, baltojo misijonieriaus pamokyti, savo namuose tėvams ir vyresniesiems šeimos nariams užsidegę pasakodavo apie naująjį pamokslininką, jo gražias pamokas, giesmes. Šitie vaikų jausmai greitai užvaldė ir tėvų širdis — susižavėjimas naujuoju svečiu vis augo ir stiprėjo. Perlų žvejai ėmė atvirai juo pasitikėti, kreipdavosi į jį savo bėdose, reikaluose, o Pranciškus Ksaveras visiems maloniai ir su meile padėdavo.

Vos tik vakarais prabildavo jo varpelis, nuskambėdamas pajūrio bangomis, tuojau pasigirsdavo Pranciškaus žodžiai apie nematomąjį Dievą, apie laimingųjų gyvenimą danguje, pasmerktųjų kančias. Žvejai užmiršdavo ir savo baisiąsias dvasias, kurios siaučia bangose ir nori jiems atkeršyti. Ir vėl paravų tautelėje suklestėjo krikščionybės mokslas panaikinęs joje prietarų ir burtų pinkles, parodęs sveiko ir tikro tikėjimo kelią.

Įamžintas vardas

Pranciškus Ksaveras, sustiprinęs tikėjimą paravuose, išvyko lankyti kitų portugalų Indijos vietovių. Čia jam reikėjo keliauti išilgai krantą per smėlėtą dykumą, kur karšta žemė svilino kojas, o neįžengiamų girių platybės raižė jo veidą. Nuostabus jo talentas kalboms per trumpą laiką leido Pranciškui pramokti ir malajų kalbos, kuri buvo vartojama aukštutinėje Indijoje.

Kur tik jis nukeliaudavo, visur sakydavo pamokslus, vaizdžiai panaudodamas visokias priemones. Ugniakalniais nusėtoje Homoro saloje jis aiškindavo, kad tie krateriai esą pragaro dūmtraukiai, o jų gilumoje, iš kur veržiasi nuodingi dūmai, per amžius būsią troškinami dievų garbintojai. Žmonės, supratę šiuos vaizdingus palyginimus, mesdavo garbinę stabus ir priimdavo krikštą, kad tik išvengtų

Jonas Puškorius studijavo elektrotechniką Case Institute of Technology, Clevelande. Studijas baigė, gaudamas elektros inžinieriaus vardą ir magistro laipsnį. Priklausė profesinėms organizacijoms. Gimnaziją baigė Plungėje, 1940 m. Ateitininkas nuo 1936 m. Dirba MAS Centro Valdyboje, taip pat yra Clevelando draugovės pirm. Priklauso Pasaulio Liet. Inžinierių ir Architektų Sąjungai, taip pat L.S.S.

Vida Tautvydaitė studijavo anglų kalbą ir literatūrą Illinois Universitete, Urbanoje. Šiemet gavo Bachelor of Arts laipsnį. Priklausė Alpha Lambda Delta garbės korporacijai. Žada tęsti studijas palyginamosios literatūros srity, Chicagos Universitete. Ateitininkė nuo 1948 m. Gimnaziją baigė 1952 m. Šv. Kazimiero Akademijoj, Čikagoje.

Aldona Valaitytė gavo B. A. laipsnį Notre Dame kolegijoje, Clevelande, Ohio, kur studijavo prancūzų, vokiečių ir ispanų kalbas. Studijuodama priklausė kalbų klubams. Žada dirbti savo srity. Gimnaziją baigė 1952 m. Clevelande. Ateitininkė nuo 1947 m. Dabartinėje MAS CV eina mergaičių skyriaus vedėjos pareigas.

Dalilė Valančiūtė, studijavusi ispanų k. ir pedagogiką Illinois Universitete, Urbanoje, gavo B. A. laipsnį. Priklausė ispanų kalbos ir vokiečių kalbos garbės korporacijoms. Studijas žada tęsti toliau ir siekti magistro laipsnio. Gimnaziją baigė 1952 m. Chicagoje. Ateitininkė nuo 1946 m. 1952-53 metais buvo SAS CV sekretorė, priklauso "Giedros" korporacijai, taip pat Liet. Stud. Sąjungai (CV narė 1955-56 m.). Viena iš "Lituanus" redakcinio kolektyvo narių.

Aldona M. Vasaitytė gavo B. S. laipsnį Annhursto kolegijoje, Putname. Studijavo chemiją ir 3 metus buvo kolegijos garbės sąraše (Dean's List). Priklausė Physical Science Club (vicepirm.), Glee Club, prancūzų k. klubui ir kt. Numato pradėti dirbti organinės chemijos srity. Gimnaziją baigė 1952 m., Putname. Ateitininkė nuo 1946 m. Ėjo įvairias pareigas valdybose. Rašo apie Putnamo mergaičių bendrabučio veiklą lietuviškai spaudai.

Rūta M. Žukaitė gavo Bachelor of Science laipsnį Annhurst kolegijoje, Putname. Studijavo sociologiją. Visą studijų laiką buvo kolegijos garbės sąraše (Dean's List). Yra patekusi į "Who's Who Among Students in American Universities and Colleges 1955 -56." Magistro laipsnio žada siekti Fordhamo universitete. Gimnaziją baigė 1951 m. New Yorke. Ateitininkė nuo 1952 m., pirmininkauja Putnamo draugovei, uoliai reiškiasi Putnamo mergaičių bendrabučio veikloje.

Algis Žukauskas gavo B. S. laipsnį Villanova universitete, Philadelphijoje. Studijavo statybą (Civil Eng.). Priklausė A. S. C. E. ir A. C. I. profesiniams klubams. Gimnaziją baigė 1952 m. Philadelphijoje. Ateitininkas nuo 1948 m., Paskutiniu laiku buvo Philadelphijos stud. at-kų draugovės pirm. Veikliai reiškiasi ir Liet. Studentų Sąjungoje.

tų didžiųjų kančių, laukiančių po mirties.

Per šešerius darbo metus Pranciškus Ksaveras daug ką jau laimėjo ir atsiekė Indijoje. 1549 m. pradžioje jisai rašė į Romą savo viršininkui Ignacui Lojolai:

"Šiuo tarpu mūsų Draugijos nariai gyvena visuose Indijos centruose, kur tik yra krikščionių. Keturi gyvena Molukuose, du Malakoje, šeši Komorino kyšulyje, du Kočine, du Basseine ir keturi Sokotros saloje. Kiekviena grupė yra vadovaujama vyresniojo".

Ištisi metai praeidavo, kol jo laiškai tolimu jūros keliu pasiekdavo Europą, o ją pasiekę, darydavo didžiulę džiaugsmo šventę visai Europai, varginamai herezijų ir karų.

Portugalijos karalius Jonas, sužavėtas pasisekimais misijų kraštuose, kuriuos jis pats rėmė ir skatino, Ksavero laiškus persiųsdavo Toledo arkivyskupui, kuris liepdavo juos viešai perskaityti bažnyčiose. Ispanijos gyventojai, išgirdę apie misijonierių darbus ir aukas pagonių šalyse, ir patys užsidegdavo karštu noru vykti į tas šalis ir nešti joms kryžiaus pergalę.

Ir traukdavo būriais žmonės į paslaptingąją Indiją. Vienus ten viliojo kelionių nuotykiai, kitus traukė rytų perlai ir kitos brangenybės, dar kiti norėdavo savo kardus išbandyti kovose su netikėliais, tačiau misijų istorijoje išliko tik vienas nemirštamas vardas — šv. Pranciškus Ksaveras, Indijos apaštalas, misijų darbų globėjas Bažnyčioje, kuris į tą tolimą šalį leidosi būriniu laiveliu ne perlų žvejoti, bet turtų, brangesnių už deimantus — žmonių sielų.

Ši sielų meilė, pasiaukojimas, iškentėti vargai ir patirtos kančios atnešė Pranciškui Ksaverui garbę, pelnytą šlovę, kurios jis pats netroško ir apie ją nesvajojo, bet kuri pati ateina tiems, kurie save užmiršta ir kitiems atsiduoda.

Nuo tų dienų, kada Indijoje lankėsi ir dirbo Pranciškus Ksaveras, nutekėjo daug vandens paslaptingose Indijos jūrose, nauji istorijos verpetai plovė ir tebeplauna gyventojų širdis, tačiau ten pasiliko jo pasėtasis Evangelijos grūdelis, kuris laukia saulės šilumos ir gajumo.

Tą grūdelį gaivinti ir kelti į saulę dabar jau ateina patys Indijos gyventojai, ypač katalikiškoji studentija, kuri veržlia dvasia ir tikėjimo išsiilgimu buriasi į naujus sąjūdžius ir svarsto metodus, kaip atgaivinti tai, ką prieš šimtus metų jų žemėje pasėjo baltasis europietis Pranciškus Ksaveras.

(Pabaiga)

K. Merkis

ŠACHMATAI

Šitam skyrelyje jūs rasite naudingų žinių apie šachmatų žaidimą, įdomių uždavinių arba partijų pabaigų. Pasidomėkite, tikrai nesigailėsite.

Šachmatų figūros lietuvių kalboje vadinamos šitaip: Karalius, Valdovė, Bokštas, Rikis, Žirgas, Pėstininkas. Rašoma tik pirmoji raidė figros su pažymėjimu, ant kurio langelio, pav., Ke1 (karalius pirmam e langely); Bh3 — bokštas trečiam h langely. Šachmatų lentą mes daliname į a, b, c, d, e, f, g ir h langelius (iš kairės į dešinę) ir numeruojame nuo 1 iki 8 iš apačios į viršų.

Anglai figūras vadina: King, Queen, Rook, Bishop, Knight, Pawn. Lentą jie dalina į vertikales linijas, pavadintas pagal figūras, kurias jos užima pradedant lošimą ir horizontales — nuo 1 iki 8. Langelio numerį baltieji ir juodieji skaičiuoja, žiūrėdami iš savo pusės. Dėl šito langelis b4 iš baltųjų pusės bus QN4, o iš juodųjų — QN5.

UŽDAVINYS Nr. 1

C. Schrader, "Schachspiegel"

Juodi: Ka8, Bh7, Rg8 ir h8, Pb4, e4, e5, e6, f7, h3 (10).

Balti: Kb6, Be1 (2).

Baltieji pradeda ir 3 ėjimais užmatuoja.

Sprendimą rasite kitame numeryje.

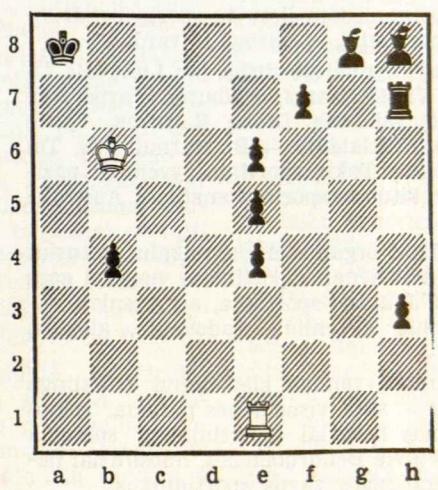

Ričardo Kontrimo šokių orkestras Fordhamo u-to metiniame baliuje. Diriguoja pats R. Kontrimas.

SPORTAS

JONAS ŠOLIŪNAS

LIETUVIAI SPORTININKAI AUSTRALIJOJE

Spaudoje ir susirašinėjimuose su sportininkais iš Australijos atsispindi vienas ypač svarbus sportinio gyvenimo bruožas — Australijos lietuviai sportininkai yra puikiai susiorganizavę. Savo sportine veikla jie mums čia, Amerikoje, tikrai gali būti pavyzdžiu.

Aktyvieji sportininkai Australijoje nėra varginami organizacinių darbų, jokiais klubo administraciniais rūpesčiais jie nėra kliudomi reikštis sporto aikštėje. Ir pats sportininkas ten nevarginamas ir negąsdinamas diskvalifikacija dėlto, kad jis ką nors pareiškė spaudai, siekdamas sklandesnio sportinio gyvenimo.

Kodėl taip yra — atskiras klausimas, tačiau bene ryškiausia to priežastis yra ši: mūsų žinomieji sporto darbuotojai, buvę aktyvūs sportininkai Lietuvoje, tremtyje, nuvykę Australijon, tuojau pat įsijungė aktyviai į organizacinę sporto veiklą. Šito darbo vaisiai — ten puikiai suorganizuota lietuvių sporto bendruomenė. Tik meskime akį į jų darbus ir vardus.

Kovo valdyboje Sydnėjuje dirba jau Lietuvoje žinomas veikėjas Vl. Dandaras, Melburno Varpe matome nenuilstantį veteraną Leoną Baltrūną, Vyties klubo pirmininkas Adelaidėje — B. Marmukonis. Tai tik keletas pavyzdžių. Tokių sportinio gyvenimo pasiryžėlių rasime ir kituose sporto vienetuose Australijoje.

Uoliai betvarkant organizacinius reikalus ir turint patyrusį vadovą, kiekvienam sportiniam vienetui gera ir dirbti, lavintis. Jaunieji sportuoja, o vyresnieji rūpinasi organizaciniu gyvenimu, vadovauja, globoja, skatina.

Be to, sportinio gyvenimo klestėjimui reikalinga dar ir kita sąlyga — šilta visuomenės parama. Tokios šilumos ir paramos lietuviai sportininkai sulaukia Australijoje iš Lietuvių Bendruomenės, nuoširdžiai besidominčios ir remiančios savus sportininkus.

Neseniai gavau gražiai paruoštą ir išleistą VI-jų Australijos lietuvių sporto žaidynių Adelaidėje programą. Žodyje apie Sydnėjaus Kovą rašoma: "1951 m. kovo 4 Australijos Krašto Valdybos paraginti, Sydnėjaus sportininkai sušaukė naujai steigiamojo klubo susirinkimą"... Pati Bendruomenė ragina, kviečia sportininkus organizuotis, stiprėti. O kad tokių balsų išgirstume JAV! Kada sulauksime šviesios dienos, kai ir JAV sportininkai bus lygiai pripažįstami, atstovaujami Kultūros Taryboje, kaip ir visi kiti kultūrininkų šeimos nariai?

Veikla sporto vienetuose

Lietuviškasis sportinis gyvenimas Australijoje reiškiasi per keletą judrių sporto vienetų, kurie apjungti bendros vadovybės.

Dabar Australijoje, **Sydnėjuje, veikia Kovas, Melburne — Varpas, Geelonge — Vytis, Adelaidėje — Vytis.** Kiekvienas klubas savo tarpe turi mergaičių ir vyrų sekcijas. Daugiausiai yra kultivuojamas krepšinis, stalo tenisas, tinklinis, futbolas. Kai kurie sporto vienetai turi šachmatininkų, tenisininkų, plaukikų, boksininkų ir kitų sričių sportininkų.

1955 m. gruodžio 27—31 d. įvykusioje sporto šventėje Australijoje dalyvavo visi aukščiau paminėti vienetai. Šventės dalyviams sportininkai atnešė džiaugsmo rengdami įvairias varžybas, suorganizuodami dailų koncertą, vaidindami Atžalyną, ruošdami Naujųjų Metų sutikimą. Sporto šventė buvo tikros meno ir socialinio bendravimo dienos.

Kovas Sydnėjuje išaugo iš lietuvių sporto klubo, kurį 1949 m. įsteigė krepšininkas J. Gružauskas. Pradžioje tebuvo 38 sportininkai, o dabar 128 nariai ir rėmėjai. Krepšininkai čia tris kartus laimėjo Australijos lietuvių pirmenybes. Klubui vadovauja Antanas Laukaitis.

Varpas Melburne įsisteigė 1950 m. vasario 20. Dabar jam vadovauja J. Motiejūnas. Varpo krepšininkai keletą kartų laimėjo Melburno "Business Houses" pirmenybes ir 1950-52 m. — antrąją vietą Viktorijos pirmenybėse. Tada Varpą atstovavo krepšininkai: Baltrūnas, Gružauskas, Ginčiauskas, Gasiūnas, Ignatavičius, Darginavičius, Katilius, Baškys ir Miklius. Stiprūs ir Varpo stalo tenisininkai: Krivickas, Kuncaitis, Sirjatavičius, Zdanavičius ir k. Klubo laikraštį Varpą redaguoja Vl. Bosikis.

Geelongo Vytis yra jauniausias vienetas, įsteigtas 1953 m. balandžio 26, kurį ypač nuoširdžiai globoja Lietuvių Bendruomenė. Klubui vadovauja A. Blazdevičius.

Adelaidės Vytis atsirado 1950 m. kovo 25 d. Klubas dabar turi sportininkų įvairių sričių. Krepšininkai: Urnevičius, Gurskis, Bravčenko, Merūnas, Kurauskas, Ignatavičius, Kiras, Pyragius, Jaciunskas. Futbolo komandoje: Martusevičius, Sinusas, Armonas, Sidabars, Sadauskas, Čiplys, Laugevičius, Lelys, Urmonas, Kiras, Petruška, Visockis. Klubui vadovauja B. Marmukonis.

Lietuviški vardai vietinėje veikloje

Lietuvių sportininkų vardų dažnai galima rasti ir Australijos spaudoje. Prieš kelerius metus visus stebino simpatingoji jauna **stalo tenisininkė Aldona Snarskytė, kuri buvo net Australijos jaunių meisterė.** Vėliau dar labiau Lietuvą išgarsino **boksininkas Pranas Mikus,** o dabar visus stebina **stalo tenisininkai J. Kuncaitis ir V. Sirjatavičius.** Pernai tarptautinėse 15 tautų žaidynėse dėl Jack Skolnik World Cup jie, atstovaudami Lietuvą, laimėjo pirmą vietą.

Komandinėse varžybose australai puikiai pažįsta 1954 m. Australijos rinktinės kapitoną ir geriausią žaidėją **A. Ignatavičių,** bei praeitų metų Australijos meisterio Viktorijos rinktinės žaidėją **S. Dargį.** Sporto laikraštis "Sporting Globe", 1955 m. lapkričio 19 rašydamas apie **trenerio L. Baltrūno pasiektus laimėjimus, po jo nuotrauka rašo: Mr. Basketball.**

Šitokie laimėjimai ir pasiryžimai lydi lietuvius sportininkus Australijoje. Sveikiname juos ir linkime sėkmės ateičiai!

Didvyris yra valios žmogus, tai yra kartu ir energijos žmogus. Didvyriška siela gali gyventi silpname kūne, bet ji niekad negali sutikti su silpnu gyvybingumu. Svarumas, staigumas, jėga, pilnumas, vidinė drausmė, tarsi, savaimingai valdanti aistras: visa tai priklauso didvyrio esmei.

M. Scheler

DARBAI ŽMONĖS

KAT. MOTERŲ KONGRESAS ROMOJE

Tarptautinė Jaunųjų Katalikių Federacija, įsikūrusi prieš 30 metų, siekia apjungti visų kraštų nepolitines katalikiškas jaunų moterų ir mergaičių organizacijas, ginti jų reikalus tarptautiniame forume. Federacijai priklauso 80 organizacijų iš įvairių kraštų su 97 atitinkamais centrais 95-se visų pasaulio dalių šalyse.

Šių metų kongreso pagrindinė tema buvo: Dvasinis gyvenimas technikos pasaulyje. Kongrese buvo atstovaujamos 34 tautos, jų tarpe Lietuva ir Rusija tremtyje. Dalyvių buvo apie 1,500. Dauguma jų iš Europos, bet netrūko ir iš Afrikos, Azijos, Indijos ir iš kitur.

Prieš kongresą Šv. Tėvas priėmė kongreso dalyvius ir pasakė kalbą. Šv. Tėvas priėmė ir atskirų tautų atstovių dovanas, tardamas kiekvienai padėkos bei tėviško padrąsinimo žodį. Mūsų atstovėms Prudencijai Bičkienei ir Janinai Liustikaitei teko laimė atskirai prieiti prie soste sėdinčio Šv. Tėvo, įteikti ateitininkių dovaną — Lietuvos albumą, bučiuoti jo žiedą ir išreikšti ateitininkių klusnumą ir meilę. Audiencijoje dvasios vadams Šv. Tėvas dėkojo už jų pasišventimą ir darbą, suteikdamas visiems ypatingą palaiminimą.

Kongresas vyko talpiuose, puošniuose Italijos Katalikių Mergaičių Centro rūmuose Domus Mariae. Kongresą pradėjo malda Federacijos Protektorius, didelis Lietuvos ir lietuvių draugas, Jo Eminencija kardinolas Pizzardo. Aukštųjų svečių tarpe matėsi ir mūsų Ekscelencija vysk. Padolskis. Visų penkių kontinentų atstovės tarė sveikinimo žodį, o Šv. Tėvo generalinis vikaras Vatikanui arkiv. Van Lierde skaitė paskaitą: Dvasinis gyvenimas technikos pasaulyje. Baigiant posėdį, kard. Pizzardo visų dalyvių dėmesį atkreipė į mūsų vyskupo Padolskio dalyvavimą ir pakvietė visus sukalbėti "Tėve Mūsų" už kenčiančią Lietuvą ir kitus už geležinės uždangos esančius kraštus.

Kongreso metu lietuvės patyrė daug nuoširdumo ir atjautimo. Austrės atstovės, pavyzdžiui, sakė, kad jos nuolat meldžiasi už Lietuvą ir daro viską, ką gali, jai padėti.

Įspūdingi buvo Kryžiaus Keliai nakti Palatine kalne, procesija su žibintais ir šv. mišios katakombose už Persekiojamą Bažnyčią.

Kongreso rezoliucijose buvo konstatuota ypač didelis reikalas religinio sąmoningumo bei vispusiško išsiugdymo jaunosioms šio meto katalikėms, gerai suprastos ir praktikuojamos maldos bei rekolekcijų svarba. Išreikšta būtinumas susidaryti pasauliečiams pritaikintą, atitinkančią šiuos laikus bei dabartinio gyvenimo reikalavimas dvasinio gyvenimo sampratą, kuri nebūtų aklas vienuolinio tobulumo kopijavimas. Pasisakius, kad gali ir turi būti giliai krikščioniškas ir dabartinio technikos amžiaus žmogus, nusistatyta teigiamai vertinti visas esminiai nepriešingas religijai šio meto gyvenimo formas bei apraiškas ir stengtis jas sudvasinti savo sudievintu buvimu ir veikimu.

Kongresas pasiuntė Jungtinėms Tautoms šitokią protesto telegramą dėl katalikų persekiojimų komunistų valdomuose kraštuose: 1450 Jaunųjų Katalikių vadovių iš 34 kraštų, susirinkusios į kongresą ir skaudžiai pasipiktinusios tikėjimo persekiojimais daugelyje kraštų, kelia protesto balsą, apeliuodamos į viešąją opiniją. Jos reikalauja ištirti bei nuodugniai painformuoti pasaulį apie ten vykstantį skaudų ir žiaurų pažeidimą pagrindinių žmogaus laisvių, pripažintų Žmogaus Teisių deklaracija. Jos kreipiasi į Jungtines Tautas, kad padarytų žygių užkirsti kelią šiam nežmoniškam elgesiui su daugybe nekaltų aukų."

Buvo malonu stebėti ypatingą dėmesį, kurį rodė kongreso dalyvės mūsų kenčiančiai tėvynei ir jos atstovėms, kurios ir savo puošniais tautiniais rūbais atkreipė kitų akis. Jų dalyvavimas įspūdingoje naktinėje Kryžiaus Kelių eisenoje, jungiančioj ir rusaites Tylinčios Bažnyčios grupėje, žadino mums minių simpatijas. Mūsų atstovių Prudencijos Bičkienės ir Janinos Liustikaitės pasirodymas su daina Argentinos teatro salėje, folkloristiniame tautų vakare, buvo palydėtas karštomis ir ilgomis ovacijomis.

DR. VYT. MAJAUSKAS

Detroito lietuviai jau daug gero yra patyrę ir daug tikisi iš dr. V. Majausko, kuris š.m. gegužės mėn. atidarė privačios praktikos kabinetą 5703 W. Wernor, Detroite.

Dr. V. Majauskas yra kupiškėnas, gimnaziją baigęs Panevėžy 1939 m. Mediciną studijavo Kaune, diplomą ir doktoratą įsigijo Tubingene. Dirbo Tubingeno klinikose, buvo stovyklos gydytoju (IRO tarnyboj), dėstė lietuvių gimnazijose (Nurtingeno ir Schvaeb. Gmuend), lektoriavo ir buvo inspektorium bei direktoriu Liet. Raud. Kryž. Gailest. Seserų Kursuose. Atvykęs į Ameriką, 4 metus dirbo St. Mary's ligoninėj Troy, N. Y., tuo pačiu metu lankydamas "Post graduate course" State University of New York. 1953-56 m. dirbo Wayne County General Hospital, Mich. valstybėj. 1954 m. išlaikė užsieniečiams privalomus egzaminus ir gavo daktaro teises Illinois ir Michigan valstybėse. Paskutiniu metu gilinosi neurologijos ir psichiatrijos srity, įsigijo šios medicinos srities specialybę.

Dr. V. Majauskas yra ne tik kruopštus, sąžiningas ir nuoširdus medikas, bet ir veiklus visuomeninkas, dosnus pinigais ir savo brangiu laiku bendriems lietuvių reikalams. Būdamas ateitininkas sendraugis, dirbdamas katalikų organizacijose, ypač daug rūpinasi prie Detroito kuriama Katalikų Federacijos Jaunimo Stovykla, randa laiko dar patarnauti ir bendrai lietuvių visuomenei.

Dr. V. Majauskas tebėra dar labai jaunas sendraugis, bet jau patyręs gydytojas bei daug nuveikęs visuomenininkas; lietuviai gali iš jo daug tikėtis. **A. N.**

• **Prof. Ant. Ramūnas** lankėsi JAV, dalyvaudamas pedagoginiuose suvažiavimuose New Yorke, Ohio ir k., kur skaitė paskaitų.

• **Windsoro ateitininkai** buvo suruošę pobūvį — vakarą gegužės 12 d.

• **Dail. N. Vedegytė-Palubinskienė** ir šiemet dalyvauja "May Show" parodoje, kuri atidaryta nuo gegužės 1 d. iki birželio 12 d. Clevelando meno muziejuje. Nijolės Vedegytės-Palubinskienės iliustracijos nekartą puošė "Ateities" puslapius.

• **Nijolė Balčiūnaitė,** Cleveland, Ohio, yra vienintelė lietuvaitė, išgarsėjusi Hannah Harrison School, Washington, D. C. Tai energinga ir darbšti lietuvaitė. Ji pirmoji sėkmingai baigė stenografijos kursą, o po to vienintelė visoj klasėj išlaikė komplikuotus Civil Service egzaminus.

ATSKLEISTA KNYGA

MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE

Gegužinės pamaldos, skirtos Marijai pagarbinti, lietuvių yra labai mėgiamos ir jautriai pergyvenamos. Šių pamaldų branduolį sudaro kiekvienai dienai skiriamas skaitymas, gvildenąs Marijos gyvenimą, dorybes, jos globą žmonių gyvenime, paskum visų giedama Švč. Mergelės Marijos litanija ir lietuvių nuo sena pamiltoji giesmė Sveika Marija, Dievo Motina, kurioje prašoma "palaimink laukus mūsų šalyje, gink mus nuo bado, išgirsk meldimą žmonių kaltųjų"...

Gegužinių pamaldų skaitymams Lietuvoje ir lietuviškose parapijose išeivijoje būdavo vartojamos įvairios knygutės, kurių ilgainiui ir laidos išsisėmė, ir kalba bei stilius paseno. Visi jautė reikalą ir laukė naujos, dailiau ir stilingiau paruoštos gegužinių pamaldų skaitymų knygelės. Lietuvių lūkesčius pradžiugino vysk. Vincentas Brizgys, parašydamas tokią knygą — **Marija danguje ir žemėje**

Knygos turinys, suskirstytas į 31 savarankišką straipsnelį - skaitymą, kruopščiai yra apjungtas bendrojo Bažnyčios mokslo apie Dievo Motiną Mariją, jos vaidmenį žmonijos atpirkime, žmonių dabartines viltis ir prašymus, siunčiamus dangaus Karalienei, nes tai, "ką dabar žmonija ir Katalikų Bažnyčia gyvena, yra vienas iš didžiausių pavojų, kokių savo istorijoj Katalikų Bažnyčiai teko patirti" (psl. 129-130).

Vysk. Vincento Brizgio knyga "Marija danguje ir žemėje" pirmoj eilėj skirta praktiniam pastoraciniam reikalui, tačiau ji pravers kaip religinės literatūros kūrinys visiems, kurie trokšta arčiau pažinti ir įsijausti į Marijos garbinimą Bažnyčioje, taip uoliai skatinamą ir ugdomą pastaraisiais metais, papuoštą dargi pop. Pijaus XII naująja dogma — Marijos į Dangų Paėmimu. Ir patsai knygos autorius, užskleisdamas savojo darbo paskutinį puslapį, pasilieka su viltimi, kad "gilus pamaldumas į Mariją asmenims, šeimoms ir tautoms duos gražiausių vaisių" (psl. 130).

(Vysk. Vincentas Brizgys — MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje 1956 m. Spaudė "Draugo" spaustuvė. 142 psl. Aplankas dail. Jono Pilipausko. Kaina 1.50 dol.). **J. P.**

ATSIŲSTA PAMINĖTI

MOTERIS — lietuvių moterų žurnalas. Leidžia Kanados Lietuvių Katalikių Draugija. 1956 m. balandis - birželis, nr. 2(3). Redaguoja Stasė Prapuolenytė.

LIETUVIŲ DIENOS — 1956 m. gegužės mėn., No. 5, vol. 7. Vyr. redakt. Bern. Brazdžionis. Šiame numeryje, šalia kitos įdomios medžiagos, paminima Ateities 45 metų sukaktis.

LAIŠKAI LIETUVIAMS — 1956 m. gegužės mėn., nr. 5, vol. VII. Redakt. Juozas Vaišnys, S. J.

KARYS — 1956 m. birželio mėn., nr. 6(1322). Redakt. — Zigmas Raulinaitis.

THE OBNOVAN — 1956 m. balandis, nr. 1(2), vol. II. Kanados Studentų Katalikų Ukrainiečių žurnalas. Winnipeg, Man., Canada. Draugija, įsikūrusi prieš trejerius metus, pasirinko šūkį — Viską atnaujinti Kristuje. Žurnale sutelkta daug ideologinės medžiagos ir katalikiškojo veikimo aktualijų.

MŪSŲ VYTIS — P. L. S. S. vadų, vadovių ir akademikų skautų — skaučių laikraštis, 1956 m. gegužė-birželis, nr. 3(71). Redakt. — Bronius Kviklys.

EGLUTĖ — 1956 m. gegužė, Nr. 5. Redakt. — Stepas Zobarskas.

AIDAI — 1956 m. gegužės mėn., nr. 5. Redakt. — Antanas Vaičiulaitis. Numeris iliustruotas dail. Zenono Kolbos kūriniais.

LAISVĖS PROBLEMA

Lietuviškojo rašto plotuose dažnai sumirga Stasio Ylos vardas, čia atsiliepdamas į aktualius mūsų kultūrinio - visuomeninio gyvenimo reiškinius, čia šiltu psichologiniu mostu paliesdamas auklėjimo klausimus ar nuotaikingai sukurta malda gyvindamas religinį pasaulį.

Stasys Yla, paėmęs plunksną į rankas dar studijų ir pasirengimo dienose, neišleidžia jos nė dabar, kai jo žodį jau puošia subrendimo ir patirties metai. Jo raštų lentynėlėje rikiuojasi tokios įvairių sričių studijos: Pasiryžėliai ir laimėtojai (biografijos jaunimui), Marijampolė 1932, Lietuvių apologetinė literatūra, Kaunas 1935, Laisvamanybė Lietuvoje, Kaunas 1937, Krikščionybės įvedimas Lietuvoje, Kaunas 1938, Siauroji ir pilnutinė katalikybė, Kaunas 1939, Dabarties žmogus, Kaunas 1940, Nerami dabartis ir ateities perspektyvos, Marijampolė 1940, Meilė, Kirchheim-Teck 1949, Lietuva brangi, Bielefeld 1950, Žmonės ir žvėrys dievų miške, Putnam 1951, Liturginės terminijos klausimu, Putnam, 1953.

Šitie didesnių ar mažesnių studijų vardai parodo, kad autorius, dažnai žadinamas praktiškųjų pastoracinių ar visuomeninių motyvų, jautriai yra bandęs atsiliepti į lietuviškosios dvasios gyvenimą, ryžęsis pakreipti jį į platesnę ir kūrybiškesnę srovę. Gal dėlto kartais Stasio Ylos žodis yra įsiūbavęs ir puolimo ginklą rankose tų, kurie mėgsta ramiai ir saugiai žygiuoti seniau pramintu taku, kurie tradicinio kelio nesiryžta grįsti naujais akmenėliais.

Stasys Yla ,aukščiau suminėtose studijose kedenęs daugiau praktiškuosius pastoracinio - visuomeninio gyvenimo klausimus, naująją **"LAISVĖS PROBLEMOS"** studija (Putnam, 1956) leidžiasi į abstraktesnio svarstymo sritį, būtent, "išsiaiškinti laisvės esmę, atsekti formalinės laisvės pažiūrų kilmę bei raidą ir įvertinti formalinius laisvės šūkius" (Įžanga, 9 psl.).

Šiems laisvės problemos klausimams svarstyti Stasys Yla ir paskyrė savo naująjį darbą, turintį 246 psl. Skaitytojas, anksčiau pratęs Stasio Ylos knygose ar straipsniuose jieškoti šilto, jaukiai psichologiškai patiekto priėjimo ir svarstymo, šioje knygoje turės kiek patempti dėmesį ir sekti minčių eigą, kad pajėgtų perkopti per keturis skyrius ir kartu su autoriumi aiškintis **laisvės ir savivaldos sampratą, autonominių laisvės pažiūrų kilmę ir raidą, autonomistinių laisvių vertę, autonomistinių pažiūrų atgarsius Lietuvoje ir lietuvių išeivijoje.**

"Laisvės problemos" autorius, mūsų manymu, savo dvasiniu charakteriu, kad ir nelinkęs į abstrakčius svarstymus, šioje studijoje kruopščiai sutelkė daug medžiagos, filosofijos-teologijos istorijoje daugybę žinomų vardų ir veikalų, politinio, socialinio, ekonominio gyvenimo teoretikų ir praktikų, mat, laisvė, būdama visuotina ir nedaloma žmogaus gyvenimo vertybė, vis atsitrenkia į įvairias žmogiškojo gyvenimo sritis ir "turbūt jokia kita sąvoka nėra taip iškraipoma, susiaurinama arba išvedama į plačius laukus, kaip laisvė" (13 psl.).

Skaitytojui, trokštančiam pajusti, kaip laisvės klausimai ar su jais

susiję sąjūdžiai yra pasireiškę Lietuvos gyvenime ar audrinę lietuvius išeivijoje, kaip jie yra nuskambėję skirtingų ideologinių pažiūrų atstovų kalbose ar raštuose, mielai seks knygos ketvirtąjį skyrių (Autonomistinių pažiūrų atgarsiai Lietuvoje ir lietuvių išeivijoje), kur autorius nuostabiu kruopštumu yra surankiojęs iš įvairių šaltinių, tremties sąlygose daugeliui jau nebepasiekiamų ir nežinomų, lietuviškus autorius, sužymėjęs jų studijas, knygas ar ryškesnius straipsnius, kurie lietuviškojo gyvenimo dvasinėje arenoje yra žvanginę ginklus, gynę savosios laisvės šūkius, ideologijas, aštriai puolę tas, kurios skersai kelio stojo jiems, taip narsiai bekovojantiems už savo pažiūras.

LAISVĖS PROBLEMA, laukianti daugiau ar mažiau subrendusio ir filosofiškai apsitrynusio skaitytojo, išves jį į platesnius problemos svarstymo akiračius, kuriuos, giliau pažinus abstraktinėje plotmėje, bus jau lengviau atsekti ir praktiškuose ideologiniuose sąjūdžiuose ar visuomeninėje veikloje, taip gyvai besireiškiančioje ir dabarties lietuvių išeivijoje.

Knygą dailiai išleido Immaculata Press, Putnam, Conn., o patraukliu menišku aplanku papuošė dail. Ada Korsakaitė.

(Stasys Yla, **LAISVĖS PROBLEMA.** Immaculata, Putnam, Conn., 1956. 246 psl. su literatūros ir vardų sąrašu. Kaina 2 dol.).

J. Gulbinas

• **MAS CENTRO VALDYBOS rinkimai jau baigti. Į naują Centro Valdybą išrinkta: Irena Lozaitytė, Jonas Šoliūnas, Vytautas Šoliūnas, Jonas Žadeikis ir Evangelina Lauciūtė, kandidatai — Romualdas Kriaučiūnas, Vincas Matikiūnas ir Ona Stankaitytė; kontrolės komisijon išrinkta — Arvydas Barzdukas, Laimutė Iešmantaitė, Egidijus Žilionis, kandidatais — Juozas Kijauskas ir Džiugas Staniškis.**

*

Sudaryta ASS Kontrolės Komisija iš ateitininkų, gyvenančių Bostone. Į ją įeina A. Vasaitis, R. Petronienė ir Dr. P. Kaladė.

CICERO MOKSL. AT-KŲ KREPŠINIO KOMANDA

Pirmoj eilėj iš kairės: Leonas Krivickas — komandos kapitonas, Kazimieras Norvaišas — kuopos pirmininkas, Ričardas Petrys - Petravičius. Antroj eilėj iš kairės: Petras Dibonas, Mykolas Ivanovas, Aleksandras Šatas — kuopos globėjas, Jurgis Juškaitis, Virgilijus Smilgys. Trūksta Kliaudijaus Smilgio.

KETURI VALDOVAI ATEINA PAS MAŽUOSIUS

Labai toli, kažkokioj laimingoj šaly, gyvenęs karalius, kuris vadinosi Metai. Nusibodo jam šali valdyti, nesijautė jis ten laimingas, tad norėjo pasiklausti savo keturių išmintingų žynių, ką daryti. Tik šie, būdami savanaudžiai, linkėjo karaliui mirties. Karalius, supratęs jų kėslus, atidavė savo šalį valdyti jiems paeiliui ir liepė vadintis Pavasariu, Vasara, Rudeniu ir Žiema. Taip ir atsirado keturi metų laikai, o ši visa puiki istorija gražiai aprašyta naujoje Stasio Džiugo knygoje mažiesiems "Keturi Valdovai".

"Keturi Valdovai" yra pasaka, kuri bus mielai jaunųjų skaitoma. Tik gal patys mažiausieji, kuriems pasakos dar tėvelių, ar vyresniųjų broliukų skaitomos, jos nepajėgs suprasti dėl per didelio simbolizmo. Bet tokie pasakų skaitytojai, kurie jau patys, paseilinę pirštukus, verčia puslapius, linksmi džiaugsis kartu su Pavasariu, bežaidžiančiu gėlėtose pievose, išsigandę klausysis piktojo Rudens vėjų ir vėl juoksis, kai tą patį Rudenį Žiema už ausų iš pusnies ištrauks.

Gausios dail. Vl. Stančikaitės spalvotos ir nespalvotos iliustracijos puošia šią nepaprastai gražiai Tėvų Saleziečių išleistą knygelę. Dėl šių iliustracijų mūsų spaudoje yra buvę įvairių pasisakymų. Kai kuriems suaugusiems jos atrodo per baisios, bet jaunajam skaitytojui, kuris sugeba gyventi kartu su išskaitytomis raganomis, žyniais ir nykštukais, šie piešiniai yra suprantami.

Stasys Džiugas, iki šiol daugiausia rašęs vaikams eilėmis (pirmoji jo eilėraščių vaikams knyga "Kiškučio vardinės" išėjo 1953 m.), šia savo antrąja knyga pereina į prozinę vaikų literatūrą. Šiuo metu jis yra vienas iš stipriausių šio žanro mūsų jaunosios kartos rašytojų. Netrukus žada ir vėl išeiti nauja jo knyga — apysakaitė vaikams: "Audra ir laimės obelis".

(**KETURI VALDOVAI, Stasys Džiugas.** Išleido Tėvai Saleziečiai, Italijoje. Iliustracijos dail. Vl. Stančikaitės. Knygelė kietais viršeliais, geram popieriuj, 28 psl. kaina nepažymėta.) **J. Baužys**

JAUNAMEČIAM AT-KAM Į TALKĄ

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Jaunučių (JAS) sambūris, vadovaujamas Simo Laniausko, Clevelande, Ohio, priėmė jaunučiams ateitininkams kun. St. Ylos paruoštą programą — pirmiems pasikalbėjimams medžiagą ir metinės programos metmenis. Visa tai išsiuntinėta Ateitininkų Sendraugių skyriams, prašant, kad ASS skyriai imtųsi iniciatyvos ir paskirtų asmenis organizuoti jaunuosius ateitininkus. At-kų Federacijos Valdyba birželio 6 posėdyje taip pat nutarė kreiptis tuo reikalu į sendraugius.

PLAČIAME PASAULYJE

SĄSKRYDIS URBANOJE

Gegužės 5—6, studentų ateitininkų sąskrydžio metu, saulutė glostė Clevelando, Detroito, Rockfordo ir St. Louis studentų veidus. Urbaniečiams buvo nemaža rūpesčio ir reikėjo daug sukaupti pastangų, kad visiems surastų patogias nakvynes.

Sąskrydžio iškilmės prasidėjo iškilmingu posėdžiu 3 val. p.p. Keletas studentų davė viešą pasižadėjimą savo gyvenimo veiklą pagrįsti ateitininkiškais idealais. Urbanos universiteto at-kų draugovės dv. vadas kun. K. Ruibys sveikinimo žodyje išreiškė jiems gražius linkėjimus. Po iškilmingo naujų narių priėmimo, stud. Vacl. Kleiza skaitė paskaitą apie drausmę organizacijoje. Paskaitą sekė gyvos ir karštos diskusijos. Po bendrų lietuviškų dainų sekė pasilinksminimas, kuris buvo paįvairintas stud. J. Manelio suredaguotu satyros laikraštėliu.

Sekmadienio rytą, išklausę šv. mišių, visi vykome į gražųjį Urbanos universiteto parką, o vėliau į Motinos pagerbimo iškilmes, kurių vadovas buvo stud. Kęst. Keblys. Programoje pasirodė garsusis Detroito trio, kurį sudaro A. ir J. Polikaičiai ir Pr. Zaranka. Be to, solo padainavo Pr. Zaranka, paskambino pianu M. Motekaitis ir rašinėlį apie motiną skaitė D. Valančiūtė.

Po minėjimo, Newman koplyčioj vyko gegužinės pamaldos.

Didelės padėkos yra verti už puikiai suorganizuotą ir taip vykusiai parengtą programą — kolegos stud. J. Jodelė, V. Čerškutė ir S. Užugiris.

A. K.

"ATEITIES" KONCERTAS NEW YORKE

"Ateities" žurnalas, atžymėdamas 45 metų sukaktį, gegužės 12 Apreiškimo parapijos salėje surengė koncertą. Koncertui "Ateitis" pasikvietė jaunuosius dainininkus, kurie tik šitame krašte pradėjo reikštis. Tai buvo Aldona Stempužienė iš Clevelando, ir Vaclovas Verikaitis iš Toronto, Kanados. Prie jų prisidėjo pianistė Julija Rajauskaitė-Šušienė iš Highland Park, N. J.

Abu dainininkai daug kur koncertavo, susilaukė gražių įvertinimų. Brooklyne pasirodė parmą kartą. Buvo labai įdomu juos išgirsti.

Aldona Stempužienė pradėjo koncerto pirmą dalį ir ją užbaigė, padainuodama E. Gailevičiaus — Beauštanti aušrelė, Vl. Jakubėno — Piemenų raliavimas, Plaukia antelė, V. K. Banaičio — Oi nėra niekur, St. Šimkaus — Lopšinė, Č. Sasnausko — Užmigo žemė, Vl. Jakubėno — Žemė kryžių ir smūtkelių.

Antroje koncerto dalyje padainavo arijas iš operų A. Ponchielli — "La Gioconda" ir G. Verdi "Don Carlo".

Solistės balsas turi malonų ir šiltą tembrą, laisvas visuose registro tonuose, puikiai valdomas, modeliuojamas, su aukšta muzikine kulutūra. Solistė buvo nuoširdžiai priimta, dovanota daug gėlių. Kelis kartus ji dainavo pakartotinai.

Julija Rajauskaitė-Šušienė, pianistė, nors ne kartą jau Broklyne girdėta, bet ir dabar su dideliu dėmesiu jos išklausyta. Ji paskambino M. K. Čiurlionio — Preliudą, Khachaturian — Toccatta, Chopin — Mazurką ir Preliudą, Debussy — Paskendusi katedra, Liszto Petrarcos 104 sonatą ir La Campanella. Ji išgavo puikų, švarų toną, brilijantinį skambėsį ir, giliai įsijausdama, praskleidė muzikinių kūrinių gilų supratimą bei grožį.

Vaclovas Verikaitis, baigęs Kanados konservatoriją, gražiai užsirekomendavęs Toronte, dvejose koncerto dalyse padainavo: V. K. Banaičio — Gieda gaideliai, Už žalios girelės, Ei užu gojaus, Šėriau sau žirgelį; St. Šimkaus — Pilu stiklelį, A. Egglinstono — Kol jaunas nevedęs buvau, Aš paėmiau mergužėlę, J. Karnavičiaus Radvilos ariją iš op. "Radvila Perkūnas", arijas iš G. Verdi operos "Don Carlo", W. A. Mozarto "Figaro vestuvės".

Solistas turi gražų, galingą balsą puikiai jį apvaldo visuose stiprumo laipsniuose ir perėjimuose. Publika solistą priėmė labai šiltai ir nesigailėjo plojimų.

Solistams taikliai ir santūriai akompanavo pianistas Aleksas Mrozinskas.

Koncertas buvo aukšto lygio tiek savo programa, tiek pačiu išpildymu. Publikos buvo pilnutėlė Apreiškimo salė, kuri žmones sunkiai talpino.

Koncerto pradžioje Antanas Sužiedėlis, Ateities Redakcijos narys, trumpai prisiminė Ateities žurnalo 45 metų sukaktį. Baigiant koncertą, jis taip pat padėkojo visiems dalyviams ir kiekvienam įteikė Ateities išleistą Vytauto Augustino Lietuvos vaizdų albumą.

K.

BROCKTON, MASS.

Vytauto Endziulaičio at-kų kuopos nariai balandžio 22 d. rytą rinkomės į šv. Mišias. Šiemet į pamaldas suskubo atvykti ir mūsų mieli draugai iš Worcesterio ir Bostono.

Po pamaldų, papietavę pas at-kų mamytes, didžiojoj parapijos salėje prasidėjo posėdis, kurį atidarė kuopos pirmininkė Birutė Duobaitė, pasitalkindama į prezidiumą Almontą Meižį ir Namidą Ramanauskaitę. Pravesti iškilmingąjį posėdį pakvietė prof. Balį Vitkų.

Šiemet mūsų kuopa išleidžia iš savo tarpo tris uoliausias nares abiturientes: Liliją Keturakytę, Danutę Pareigytę ir Nijolę Tamošaitytę. Taigi posėdy šis momentas ypatingai ir atžymėtas. Kuopos vardu joms įteikta po Lietuvos albumą, su visais Brocktono at-kų parašais ir prisegtos joms puošnios gėlės.

Be to, šiemet baigia pradžios mokyklą ir pereina į at-kų moksleivių būrelį šie jaunučiai: Liucija Baškauskaitė, Rimgailė Kucinaitė,

← Brocktono vyr. at-kės moksleivės montaže "Mūsų Vilnius"

San Paulo, Brazilijoje, liet. mokyklos mokiniai su mokytojais →

Algis Pareigis, Rimas Sužiedėlis, Gediminas Senuta, Gražina Šedurkytė ir Vidas Venčkauskas. Būrelio globėja p. Z. Kucinienė juos pasveikino ir prisegė po gėlę.

Visiems baigusiems gražų žodį pasakė prof. B. Vitkus, Dvasios Vadas prel. Pr. Strakauskas ir Federacijos Vadas prof. S. Sužiedėlis.

Meninėje dalyje jaunučiai suvaidino D. Rugienės "Pranukas teisme", kurį parengė p. Z. Kucinienė ir vyresnieji atliko nuotaikingą p. I. Eivienės paruoštą montažą "Mūsų Vilnius", kuriame atvaizduoti Vilniaus garbės ir nelaisvės metai. Dar akordeonu pagrojo Gediminas Senuta ir pianinu Gražina Šedurkytė.

Meninės dalies parengime uoliai talkininkavo stud. Antanas ir Vytautas Sužiedėliai.

Užbaigus posėdį, prasidėjo vaišės, suruoštos at-kų mamyčių. Reikia gėrėtis, su kokiu nuoširdumu jos pavaišino virš dviejų šimtų žmonių. Į šventę atsilankė mielas svečias iš Calchesterio, Conn., kun. dr. V. Cukuras ir J. Vasaitis su žmona iš Bostono, bei visų kaimyninių kuopų at-kai. Dainos ir šokiai smagiai mus nuteikė. Dabar laukiam vasaros stovyklos, o tuo tarpu organizuojam su tėvais išvyką į gamtą.

A. S.

ST. LOUIS, MO.

— Ateitininkai atliko meninę programą St. Louis universiteto technologijos instituto metiniame bankete, pasirodydami su tautiniais šokiais.

— Studentai ateitininkai gražiai pasirodė St. Louis universiteto studentų vadovybės ruoštoje Tarptautinėje dienoje. Danutei Kantautaitei vadovaujant, buvo suruošta lietuvių liaudies meno parodėlė ir dalyvauta meninėje programoje su lietuviškomis dainomis ir šokiais. Lietuviškieji eksponatai patraukė gausiai atsilankiusios publikos dėmesį ir visą laiką budėjusios studentės buvo gausiai apibertos Lietuvą liečiančiais klausimais. St. Louis universiteto prezidentas Very Rev. P. C. Reinert įteikė raštišką pripažinimą už pasižymėjusią parodėlę ten dalyvavusių penkiolikos tautų tarpe.

— Dabartinė draugovės pirmininkė Evelina Savickaitė yra išrinkta St. Louis Universiteto International Relations Club viceprezidente sekantiems mokslo metams.

B. M.

BRAZILIJOS ATEITININKAI

Balandžio 22 dieną rinkom naują valdžią. Senoji, padariusi pranešimą, atsistatydino. Pasibaigus pasisakymams dėl praėjusių metų veikimo, buvo išrinkta nauja: pirmininkas — Juozas Tijūnėlis, vicepirmininkas — Juozas Vaikšnoras, sekretorius — Vygaudas Navickas, iždininkas — Augustas Zaluba, valdybos narys kultūriniams parengimams — Audra Antanaitytė. Trys valdybos nariai, jų tarpe ir pirmininkas, yra Brazilijoje gimę lietuviukai. Kandidatais liko L. Mitrulis, J. Šimonytė, A. Zabiela.

Laikraštyje "Mūsų Lietuva" turim savo skyrių "Jaunystės Aidą", kurį redaguoja moksleiviai Algis Žibas ir Leonardas Mitrulis.

Per paskutinį parapijos parengimą jaunesnieji ateitininkai pastatė Geniušio "Paparčio Žiedą". Visiems labai patiko scenos apšvietimas. Šitą lietuvišką mėnesieną parūpino p. Guiga. Vaidiniman buvo įpinti du tautiniai šokiai — Ožiukai ir Rugučiai. Tautiniais šokiais mes jau baigiam S. Paulyje pagarsėti. Turim tris tautinių šokių mokytojus: Valeikienę, Guigą ir Vinkšnaitienę.

Motinos Dienos minėjimą rengėm kartu su lietuviška mokykla. Paskaitą skaitė mūsų narė Deveikytė.

Klebonijos statybos fondui iš savo kasos ateitininkai paskyrė 2000 kruzeirų.

Ateitį skaito kiekvienas kuopos narys.

Italijos ateitininkai mums atsiuntė gražų iš kalnų edelveisų padarytą sveikinimą, kuriuo mes papuošėm savo ramovę. Tai buvo jų broliškas atsakymas į mūsų pernykštį sveikinimą. Daug moksleivių džiaugiasi, gaudami laiškus iš Amerikos idėjos brolių.

Romas Dovydaitis

AUSTRALIJA

Sydnėjaus ateitininkai ir skautai gegužės 13 d. surengė Motinos dienos minėjimą, kuris buvo vienas geriausiai organizuotų ir įdomiausių parengimų Sydnėjuje. Minėjimas pradėtas pamaldomis šv. Benedikto parapijos bažnyčioje, kur pamaldas atlaikė kun. P. Butkus ir pamokslą pasakė tėvas St. Gaidelis. Komuniją priėmė at-kai ir skautai.

Minėjimo programoje buvo gerai paruošta A. Bučinsko paskaita, radio vaizdelis "Pasaka apie gražiausią gėlę", tautiniai šokiai, deklamacijos, skautų choro dainos ir kt. Bažnyčioje ir salėje dalyvavo per 400 žmonių, daug jaunimo.

A. B.

VASARIO 16 GIMNAZIJA

— Vasario 16 Gimnazijos ateitininkų M. Valančiaus kuopa įsirengė savo nuosavą bibliotekėlę. Deja, ši bibliotekėlė yra dar labai maža, nes trūksta naujų knygų bei kitų lietuviškų leidinių. Vasario 16 Gimnazijos ateitininkai maloniai prašo visų lietuviškųjų leidyklų ir spaustuvių paaukoti jų bibliotekėlei lietuviškų knygų.

— Visiems geradariams, užsakiusiems Vasario 16 Gimnazijos aštuoniems ateitininkams "Ateitį", nuoširdus ačiū.

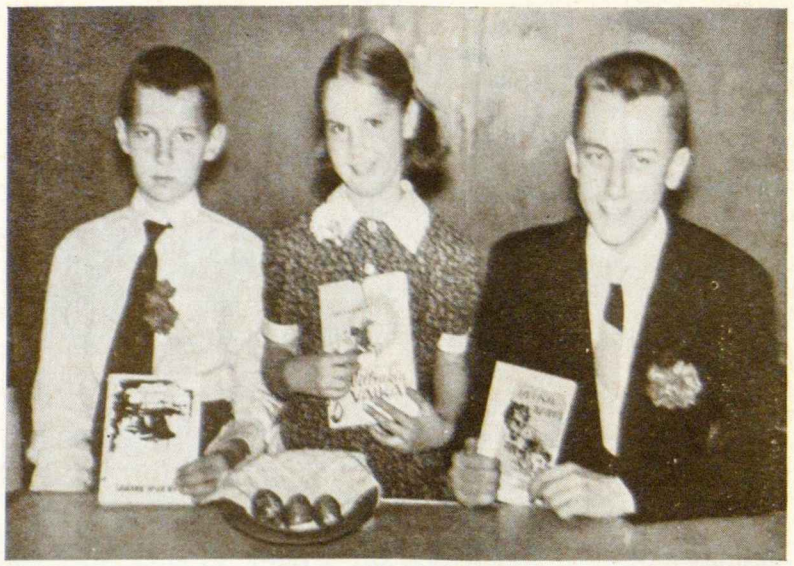

Waterburio moksl. at-kų margučių laimėtojai: Algis Kuzmickas, Sigutė Vaitkutė ir Zenonas Seliokas.
← Nuotr. J. Gaidžio

IŠ CLEVELANDO AT-KŲ VEIKLOS

Sekminių išvakarėse, gegužės 19 d., Clevelando ateitininkai turėjo savo metinį vakarą. Suvaidintas A. Gustaičio vieno veiksmo vaizdelis "Sekminių vainikas". Režisavo akt. Ig. Gatautis. Simpatiškai savo rolėse pasirodė E. Bridžiuvienė, J. Gailiušytė, V. Žilionytė, kuri sukūrė tikrą piemenuko tipą, St. Urbonavičienė. Vaizdelis paliko gerą įspūdį, nors dėl dikcijos trūkumų kaikurie sąmojingi momentai prabėgdavo publikos nepastebėti. Na, ir scenoje tikrai pasigesta lietuviško jaunimo. Dvi poros, tai dar ne būrys. Kur mūsų moksleiviai ir studentai? Veikale dar vaidino I. Stasaitė, M. Leknickas, V. Prikockis, J. Kijauskas, V. Orintaitė, A. Alkaitytė, V. Graužinis, R. Laniauskas.

Po vaidinimo buvo pasilinksminimas, o sendraugės ponios parengė tikrai gausų ir skanų bufetą. Žmonių atsilankė vos vidutiniškai, bet malonu, kad susirinko beveik visi Clevelando ateitininkai su savo jaunimu ir bičiuliais. Vakaras tikrai maloniai prabėgo — susitikta, pasimatyta, pasidalinta mintimis. Nėra abejonės, kad ir daugiau tokių vakarų būtų Clevelando ateitininkų mielai laukiami ir lankomi.

Gegužės 20 d. Clevelando ateitininkai surengė Motinos dienos minėjimą visai visuomenei. Jį pravedė studentų draugovės pirmininkas J. Puškorius. E. Golšanskienė-Alšėnienė įvedamajam žodyje pabėrė gilių ir motiną įvertinančių minčių. Toliau pranešėja A. Alkaitytė publiką trumpai supažindino su menine dalimi — montažu, kurį parašė ir pagrindinę rolę vaidino stud. Dalia Prikockytė. Vaizdelio apipavidalinimas — gausus būrys jaunimo, pradedant pačiais mažaisiais, kurie plastiškai pašoko lopšinę, ir baigiant studentais, visi tautiniais drabužiais — buvo tinkąs nuotaikai ir akiai malonus. Montaže vykusiai įjungti motinai skirti mūsų poetų eilėraščiai, baletas "Kepurinė", kurį solo tikrai gabiai pašoko jaunutė L. Kasperavičiūtė, ir tos dainos, kurias mes taip dažnai stovykloje vakarais dainuojam, bet kurios plačiau nebūdavo girdimos. Deklamacijose ypač gerai pasirodė N. Ambrazaitė, N. Palubinskienė ir visa eilė jaunųjų.

Montažą režisavo E. Golšanskienė-Alšėnienė, padedama akt. P. Maželio.

○ **Vytautas Valaitis,** buvęs Clevelando stud. at-kų draugovės pirmininkas ir šiuo metu seniausiam Ohio valstybės universitete Athens, Ohio studijuojąs foto meną bei kinematografiją, išrinktas į Vyr. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetą ir į Lietuvių Studentų Sąjungos centro valdybą antrai kadencijai. Į vyr. FASKą taip pat išrinktas dabartinis draugovės pirmininkas Jonas Puškorius.

○ **Jonas Vyšniauskas,** dabar atliekąs karinę prievolę, sukūrė šeimą su Stase Rutkauskaite iš Toronto, Ont. Visa ateitininkiška šeima linki jaunavedžiams daug laimės kopiant gyvenimo laiptais.

● **Benedictine gimnaziją** šiemet baigia moksl. ateitininkų kuopos pirmininkas Romas Kasperavičius, gabiai ir pareigingai kuopai vadovavęs. Tą pačią mokyklą baigia ir Rimantas Laniauskas. St. Joseph's High School baigia Rimas Valaitis, o East High School Gytis Bartkus.

○ **Gražus būrelis Clevelando stud.** at-kų buvo nuvykęs į Urbaną. Grįžo visi patenkinti.

Arūnas

BOSTONO MOKSLEIVIŲ AT-KŲ ŠVENTĖ

Gegužės 6 d. įvyko Bostono moksleivių ateitininkų Maironio vardo kuopos metinė šventė. Iš ryto Bostono ir apylinkių ateitininkai dalyvavo šv. mišiose ir bendrai priėmė šv. komuniją. Bažnyčioje stovėjo Bostono ir Worcesterio moksleivių ateitininkų vėliavos.

Po pietų ateitininkai dalyvavo gegužinėse pamaldose, o po jų susirinko į parapijos salę iškilmingam posėdžiui ir meninei programai. Posėdį atidarė kuopos pirmininkas Sigitas Leimonas. Po to buvo įneštos ateitininkų vėliavos, sugiedota giesmė Marija, Marija ir pakviestas garbės prezidiumas. Kuopos pirmininkas, taręs atidaromąjį žodį, pranešė apie kuopos veiklą.

Šiais metais į vyresniuosius moksleivius ateitininkus pasižadėjimą davė Saulutė Brazdžionytė, Valentinas Mockus, Aloyzas Mučinskas, Vytautas Vasaitis ir Raimundas Žičkus, į jaunesniuosius — Rimvydas Barūnas, Ramūnas Girnius ir Gediminas Kuodis.

Po pasižadėjimo moksleivius ateitininkus sveikino Bostono šv. Petro parapijos klebonas kun. Virmauskis, Fed. vadas prof. S. Sužiedėlis, Bostono sendraugių ateitininkų pirmininkas K. Mockus, Bostono studentų ateitininkų pirmininkas A. Keblinskas ir Brocktono, Worcesterio ir Putnamo moksleivių ateitininkų kuopų pirmininkai. Pagrindinį žodį tarė kun. V. Paulauskas. Sugiedojus Lietuvos himną, baigėsi posėdžio pirmoji dalis.

Meninę dalį pradėjo vyresnieji moksleiviai ateitininkai, suvaidindami kun. Motiejaus Gustaičio poemą "Meilė". Jaunesnieji su šokiais, dainomis ir deklamacijomis atvaizdavo B. Brazdžionio "Metus". Vyresniuosius paruošė S. Leimonienė, o jaunesniuosius — J. Barūnienė.

Strand salėje visų laukė užkandžiai ir šokiai. Į šį linksmavakarį susirinko apie du šimtai Bostono ir apylinkių jaunimo.

Agis

DĖMESIO ATEITININKAMS

Išėjo iš spaudos mažo formato maldaknygė. Kan. A. Sabaliausko "Viešpaties Angelas" 288 pusl.

Kurie užsisakys minėtą maldaknygę per kuopų vadovus ar savo kapelionus, gaus ją papiginta kaina.

Leidėjas: Edv. Vilutis, 3808 Alder St., E. Chicago, Ind., U.S.A.

KREIVOS ŠYPSENOS

PAVASARIS

(Šalapiniškai, pagal Maironį)

Gražu, kai pavasaris griaudamas ledą,
Pažadina Vidą skaisčiais spinduliais.
Gražiau, kai Valaitis mylėdamas veda
Merginą šventais moterystės keliais.

Gražu, kai Keblinskas laimingas būt nori,
Gyvendamas vienas mokykloj Purdu,
Gražiau, kad važiuoja vis į Baltimorę
Ir tampa laimingas, laimingas už du.

Gražu, kad Urbanoje Vygantas dega,
Nors vis neatranda, kur protas žmogaus,
Gražiau, kad Manelis suries jį į ragą
Ir apendicitą prireikus išpjaus.

Gražu, kad New Yorkan studentai sugrįš,
Pulkai suvažiuos "pakeleivių".
Čia dvasios vadai rudeniop juos surišs —
Ir vėl daug turėsim moksleivių.

GAVUSIŲJŲ DIPLOMUS ŽODIS

L. Abramikaitė:
Matematika toks menas —
Apskaičiuoti, kaip gyvenas';
Jeigu vyrai keturi, —
Vieną jų tikrai turi.

J. Manelis:
Filosofija toks mokslas —
Kaip sakyt kitiems pamokslus.
Medicina gi — geresnė:
Renkies žmoną vis sveikesnę.

D. Valančiūtė:
Padarysiu doktoratą,
Tegu Vygantas pamato,
Moteris ką moksle gali,
Tenežiūri jis pro šalį.

E. Marijošiūtė:
Vyrą, vyrą, duokit vyrą!
Šviesiaplaukį ar tamsuolį.
Suvyniosiu į satyrą
Ir pakišiu po pasuole.

R. Žukaitė:
Baigiau gimnaziją,
Žinau, kur Azija.
Baigiau kolegiją
Trečiame bėgyje.

ADMINISTRATORIAUS PRANEŠIMAI

Nauji ATEITIES Garbės Prenumeratoriai

Kun. P. Brazauskas, Eugene, Oregon.
Juozas Dėdinas, Metz, Prancūzija
Br. Polikaitis, Detroit, Mich.
Kun. A. Tamoliūnas, Miami, Fla.
Kaz. Mikšys, Hamilton, Ont.
Kun. J. Tadarauskas, Hamilton, Ont.
Kun. J. Kučingis, Los Angeles, Calif.
Dr. J. P. Bagdanavičius, Brooklyn, N. Y.
Kun. J. Paransevičius, New York, N. Y.

Nuoširdus ačiū už paramą.

ATEITĮ užsakė:

Saleziečių gimnazijos moksleiviams — B. Petrusevičiui — Clevelando MA kuopa, V. Svoteliui ir H. Šulčui — Alg. Kasulaitis.

Vasario 16-sios gimn. moksleiviams: V. Damijonaičiui — St. Juzėnas; El. Dresleriui — K. Almėnas, G. Dubauskaitei — A. Sabaliauskas, A; Dūdai — Jon. Dėdinas; B. Forsterytei ir Alg. Grintaliui — Hamiltono at-kai; A. Janušaitytei — A. Mažiulis ir R. Kumpfertaitei — Kun. J. Pragulbickas.

Prof. B. Vitkus užsakė "Ateitį" penkiems Vasario 16 gimnazijos ateitininkams, atsiųsdamas 15 dol.

Visiems aukojusiems skaitytojai ir administracija nuoširdžiai dėkoja. Vasario 16-sios gimnazijai dar siunčiame 40 egz. veltui. Jie laukia geradarių, kurie atsiųstų po 3 dol. metinės prenumeratos. Jų, tikime, atsiras ir iš anksto dėkojame.

Ateitininkų stovyklai Italijoje aukų dar atsiuntė:

Ant. Ivaška — 5 dol.; dr. A. Razma — 10 dol. ir J. Bukota — 3 dol.

Prof. B. Vitkus, Brockton, Mass., 10 dol.; dr. V. Šmulkštys, Waterbury, Conn. — 25 dol.; Br. Stočkus, Woodhaven, N. Y. — 5 dol.; SAS Chicagos D-vė — 10 dol.; MAS Chicagos Apyg. — 10 dol.; Al. Puida — 5 dol.

Europos ateitininkai ir Federacijos Valdyba aukotojams nuoširdžiai dėkoja. Europos ateitininkų stovykla įvyksta šiaurės Italijoje, prie Brixen. Ją organizuoja Italijos ateitininkai. Stovyklai reikės išleisti per 500 dol. Iki šiol Stovyklos Fonde turime tik 83 dol. Laukiame daugiau. Aukas siųsti: Ateitininkų Federacijos Valdybai, 916 Willoghby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

ATEITIS visiems ateitininkams

Šis Ateities numeris išsiųstas visiems, atseit ir tiems ateitininkams, kurie jos iki šiol dar neprenumeravo. Kartu administracija išsiuntė ir laiškelį, prašydama Ateitį užsisakyti, nes pagal Federacijos Valdybos nutarimą kiekvienas ateitininkiškas vienetas turėtų Ateitį prenumeruoti. Administracija tikisi, kad bus išgirsta. Ačiū.

Dėl adresų pakeitimo

Visus mielus Ateities skaitytojus administracija labai prašo pakeitus gyvenamą vietą, naują adresą tuojau pranešti administracijai. Tada žurnalą gausite laiku ir tvarkingai, o ir išlaidų bus mažiau. Ypač daug adresų keičiasi nuo naujų mokslo metų pradžios. Visi studentai, pakeitę studijų vietą, prašome tuojau pat pranešti naują adresą administracijai — Ateitis, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Ateities jubilėjinis koncertas New Yorke,

gegužės 12 d., praėjo su dideliu pasisekimu. Publikos buvo gausu, visi labai patenkinti, spaudos atsiliepimai kuo geriausi. Rengėjams tas labai malonu. Malonu taip pat, kad koncertas davė per 300 dol. pelno.

Ateities administracija labai prašo visų ateitininkiškų vienetų, kad šių metų bėgyje bent po vieną parengimą padarytų Ateities naudai. Iš anksto dėkojame.

Ateities Administracija

*

Brocktono Vyt. Endziulaičio MA kuopa iš savo metinės šventės pelno Ateities reikalams paskyrė 25 dol., o Putnamo Barb. Žagarietės mergaitės — 10 dol. Ačiū labai abiem kuopom. Laukiame kitų.

ALp(LKA)1786
1956, Nr.6

Gyvenimo Žodis

"Visiems, kurie dar tiki į žodį, kaip gyvenimą kuriančiąją jėgą, kurie, autoriaus pasakymu, žodyje jieškos gyvenimo, o gyvenime — savo žodžio" (Dr. A. Baltinis); —

TOMO ŽIŪRAIČIO, O. P.,

ŽODIS IR GYVENIMAS

Religinei-tautinei rimčiai

"Gražiai, sugestyviai, įdomiai parašyta" (Bern. Brazdžionis). "Tremtyje, kai dvasinio nubiednėjimo pavojus neatsitraukia nuo ryto iki vakaro, šis veikalas bus tikrai laiku ir pravartus" (Liudas Dovydėnas).

"Ši knyga yra gili savo mintimis ir nuostabi savo stiliumi!" (Kun. Alfa Sušinskas).

Knygai įvadą parešė Prof. Dr. A. Maceina.

Viršelis dail. V. K. Jonyno.

Knygai įvadą parašė Prof. Dr. A. Maceina.

K A I N A $2.75.

Melskimės Lietuviškai

Jau išėjo iš spaudos kan. Al. Sabaliausko paruošta maldaknygė

VIEŠPATIES ANGELAS

Maldaknygė bus ypač patogi jaunimui ir kitiems. Savo išvaizda ir gražiu įrišimu prilygsta kitomis kalbomis išleistoms maldaknygėms.

Nors maldaknygė turi 288 puslapius, bet yra atspausdinta taip gerame ir ploname popieriuje, kad gali tilpti liemenės kišenėje.

Maldaknygė mūsų poeto buvo paruošta atsižvelgiant į naujausį liturginį sąjūdį ir mišių giedamosios dalys bei kitos svarbesnės maldos buvo įdėtos drauge lietuviškai ir lotyniškai. Didžiosioms šventėms ir laidotuvėms įdėtos tų dienų kintamosios šv. mišių maldos, joje rasite daugiau kaip 30 giesmių.

Kalbą lygino prof. Dr. A. Salys.

Maldaknygės kainos:

Odos lux auksuoti kraštai	$4.50
Odos imitacija auks. kraštai	$2.50
Odos imitacija raudoni kraštai	$2.00

Išleido

EDVARDAS VILUTIS,

3808 Alder St., East Chicago, Ind., U. S. A.

VYTAUTO AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS

L I E T U V A

YRA GERIAUSIA DOVANA VISOKIOMIS PROGOMIS.

Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, nežiūrint, kas kokia kalba bekalbėtų.

Albumas L I E T U V A yra gražiausia dovana vardinių ir gimtadienių progomis.

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti.

Užsakymus siųsti:

A T E I T I S,
916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Kaina 6 dol.

90.725.129